

Titulescu — predsednik Balkanskega sporazuma

Mesečna naročnina 20 Din, za inozemstvo 35 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855. - Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Quo vadis, Hungaria?
Širokogrudnost in nova politika
Kaj pričakuje narod od novih poslancev
Odmevi naših volitev v svetovnem tisku
Pohorje in tujski promet
Težave z našim izvozom v Avstrijo

Št. 20 Izhaja dnevno razen ponedeljka in dneva po prazniku

V Ljubljani v petek, dne 10. maja 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I

Quo vadis, Hungaria?

V seriji važnih mednarodnih sestankov, ki so se drug za drugim vrstili po Stresi, se nam nehotе vsiljuje primera med različnimi grupacijami držav, ki so že prišle ali prihajajo do svojega kolektivnega izraza na mednarodni pozornici. Mislimo na italijansko-avstrijsko-madžarski trikot in trikot Male antante, ki je tesno povezan s »četrkokotom« Balkanskega sporazuma. Zdi se, da je v sodobni Evropi v mednarodnem pogledu prevladala zamisel »zvez«, ki se od predvojnih le malo ali nič ne razlikuje. Le ime je danes drugo; beseda »zveza« se zdi preostra v sedanjem položaju in diplomati rajši govore o... »organizaciji miru na regionalni podlagi«. Pred nasteti »trikot« torej ne pomenjajo »zveze« v njih združenih držav, marveč samo »zbiranje« teh držav na bazi »regionalnih« sporazumov miru in tako zvane »kolektivne varnosti« v Evropi. Da, diplomatska terminologija je postala v povojnem času težka in širšim masam, ki le od strani zasledujejo razvoj mednarodnih političnih dogodkov, že skoro nerazumljiva. Vendar zadeva s to »organizacijo miru« ni tako zamotana, kakor bi izgledalo na prvi mah, ob zvoku teh novih in tujih fraz. V bistvu je vse vendarle ostalo pri starem. Borba malih narodov za uveljavljanje lastnih pravic traja dalje in ljubosumnost veseli, tesno spojena z njih »svetim egoizmom«, tudi.

Koliko razočaranje je ta »sveti egoizem« veseli povzročil malim narodom samo v povojni dobi! Kakor volkovi so nekateri izmed teh veselih planite na male narode, da bi jih spravile pod svoje »interesne sfere«. Nekateri teh malih narodov so nevarnost še ob pravem času opazili. Pojavila se je med njimi samimi težnja po zblizanju, ki je bila tu in tam že kronana z dejanskimi uspehi. So pa drugi, ki še vedno tavajo v senci te ali one veselice in se le z njeno pomočjo skušajo dokopati do boljšega prostora pod soncem. Pri tem seveda pozabljajo, da ne služijo s tem svojim, marveč le tujim interesom, kakor je to zgodovina v vseh podobnih primerih najboljšje dokazala.

Uzdaj se u se i u svoje kljuse!« pravi stari pregovor, ki velja za poedince in njegovo težko borbo v življenju, ki ga pa v enaki meri lahko apliciramo tudi na male in šibke narode, na male in šibke države. Če kje, velja to v posebni meri v Srednji Evropi in na Balkanu, kjer je na majhnem ozemlju nanizanih toliko malih držav, da je vsaka izmed njih sama zase obsojena le na životarjenje. Tu bi zares življenjski interesi, interesi neoviranega in samostojnega izživljanja, posameznim državam naravnost imperativno narekovali, da se naslonijo druga na drugo in tako v vzajemnem in složnem sodelovanju iščejo smisel svojega zunanjepolitičnega uveljavljanja.

Države, ki so v tem predelu prve spoznale to veliko resnico in nujnost, ki jo narekuje že sam geografski položaj, so bile države Male antante, ki so danes tako posrečeno in močno povezane v tem solidnem, morda najsolidnejšem evropskem bloku, da ga nobena sila od zunaj ne more več razbiti, marveč kvečjemu le še bolj utrditi in konsolidirati. Nedavne manifestacije Male antante v Zenevi, o katerih smo v našem listu že pisali, so to še enkrat in ponovno potrdile pred vsem svetom.

Isti življenjski interesi in ista zemljepisna nujnost bi bili morali tudi drugim srednjeevropskim državam narekovati pod medsebojnega sporazumevanja in zblizanja. Zgodilo pa se je ravno obratno. Madžarska, Avstrija (in na Balkanu Bolgarija) so iskale zvez povsod drugod, samo doma ne. Služile so tujim interesom, ne pa svojim. Zdi se, da je to usodno napako že spoznala — Bolgarija. Avstrija bi zdaj naenkrat tudi hotela popraviti zamujeno, vendar se »tradicije« še ne more povsem otresti. Edina Madžarska ostaja v celoti pri stari koncepciji, čeprav je tudi ona nedvomno že mogla spoznati, da ji je politika pretesne naslonjenosti na sile izven domačega okvira prinesla do sedaj le bridko razočaranje. Težko ji bo zdaj ugrizniti v kisle jabolko sodelovanja z — Malo an-

Balkanske države zborujejo

Konferenca sveta Balkanskega sporazuma v Bukarešti

Prihod delegacij — Titulescu pozdravlja Boncourja

Beograd, 9. maja. b. Sročili ob 10. je odpovala iz Beograda delegacija jugoslovanske vlade, ki ji načeljuje predsednik vlade in zunajni minister g. Bogoljub Jevtić, na konferenco Balkanskega sporazuma, ki bo v Bukarešti pod predsedstvom rumunskega zunanjega ministra Titulescuja in ob prisotnosti grškega zunanjega ministra Maksimosa in turškega ministra Ruždi Arasa.

Na konferenci v Bukarešti, ki bo jutri začela s svojim delom in ga bo nadaljevala v soboto in nedeljo, se bodo pretresala vsa važnejša politična vprašanja. Tako se bo razpravljalo o vprašanju obojestrane Avstrije, Madžarske in Bolgarije, ki je bilo pokrenjeno na konferenci veselih v Stresi.

Dalje se bo razpravljalo o podonavskem paktu, čeprav to vprašanje direktno ne interesira Grčije in Turčije. Ravno tako se bo odločalo o vprašanju sredozemskega pakta. Poleg političnih vprašanj se bo razpravljalo v Bukarešti tudi o gospodarskih problemih balkanskih držav in verjetno je, da se bodo končno obravnavale tudi naslednje točke: 1. Vprašanje trgovske politike in pogledu favoriziranja čim večje izmenjave dobrin med državami Balkanskega sporazuma, 2. Vprašanje donavskega, pomorskega, železniškega, zrakoplovnega in poštnega prometa, 3. Vprašanje ukrepov za ojačanje in razvoj turizma v državah Balkanskega sporazuma in 4. Vprašanje osnivanja skupnega denarnega zavoda, ki bi igral pomembno vlogo pri plaširanju proizvodov na številnih tržiščih Balkanskega polotoka. Obenem se bo tretirala tudi zahteva, ki jo je postavila Turčija, da se Bolgariji ne dovoli nadaljno oboževanje, dokler se ne reši režim morskih ožin pri Dardanelah.

Inozemski listi se bavijo obširno z jutrišnjo konferenco v Bukarešti in podčrtavajo dejstvo, da se bo na konferenci mudil tudi bivši predsednik in zunajni minister francoske republike Paul Boncour, ki je prispel v Bukarešto z včerajšnjim brzovlakom. Paul Boncour sicer ne bo prisostvoval konferencam balkanskih držav, vendar pa bo pazno sledil poteku konferenc in o tem poročal svoji vladi. V teku svojega bivanja v Bukarešti bo Paul Boncour gost rumunskega kralja Karola.

Prihod Maksimosa

Beograd, 9. maja. b. Sročili ob 9.40 je prispel v Beograd z orient-ekspresom iz Aten grški zunajni minister Maksimos. Na beograjski postaji se je zbralo ob tej priliki mnogo najodličnejših zastopnikov diplo-

tanto, a razvoj dogodkov kaže, da bo to zanj edina pot, če se hoče še pravočasno rešiti izolacije, ki ji preti. Italija ji je že dala razumeti, da ji v novem položaju, ki je nastal po nemškem koraku 16. marca t. l., po konferenci v Stresi in po ženevskem glasovanju, ne more več pomagati. S tem pa je Italija sama obsodila svoj nenaravni trikot z Avstrijo in Madžarsko, ki se je prav sedaj izkazal za povsem nemočnega. Italija ne more istočasno vabiti k sodelovanju Male antante in — podpirati madžarskega revizionizma. Sestanek v Benetkah je te nenaravne vezi pokazal v najboljši luči. Italijanski »trikot«, trikot, ki mu je bila os Italija, usodni jeziček pa Madžarska, je s konferenco v Benetkah dejansko propadel. Italiji se spričo madžarske nepostojnosti na eni in grožče »avstrijske nevarnosti« na drugi strani ni bilo težko odločiti. Zrtev njene odločitve bo seveda — Madžarska. Drugače tudi biti ne more, če Italija resno računa na uspeh podonavske konference. Madžarska pa bo

matskega zbora ter naših in inozemskih novinarjev. Od strani jugoslovanske vlade so bili na kolodvoru predsednik vlade in zunajni minister g. Bogoljub Jevtić, železniški minister Dimitrije Vujić, minister pravosodja dr. Dragutin Kojić, minister brez portfelja dr. Avdo Hasanbegović, pomočnika zunanjega ministra Jurišić in Kostić ter šef centralnega presbiroja g. Teofil Gjurović. Z grškim zunanjim ministrom je pripotoval tudi minister na našem dvoru Melač, ki je šel zunanjemu ministru nasproti do Niša, dalje g. Pitineliš, šef kabineta ministra Maksimosa, Fatelaropoulos, šef glavnega političnega oddelka v zunanjem ministrstvu, potem prof. Haritatis, ekspert zunanjega ministra ter šef presbiroja Moskipulos. Grškega zunanjega ministra je pozdravil na kolodvoru predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić, nakar sta šla oba zunanja ministra v dvorsko čakalnico, kjer sta imela kratko konferenco in tu ostala do 10.10, nakar sta se skupaj s svojimi eksperti odpeljala v Bukarešto. G. Bogoljuba Jevtića spremlja na poti pomočnik zunanjega ministra Božidar Purić, šef kabineta Marković in osebni sekretar dr. Kojić.

Ruždi Aras na potu

Ankara, 9. maja. b. Sročili je odpoval v Bukarešto turški zunajni minister Ruždi Aras. Pred odhodom je imel daljšo konferenco s predsednikom turške vlade Izmet Pašo, nakar sta bila oba sprejeta v avdienco pri predsedniku turške republike Kemalu Atatürku.

Večerja na čast Boncourju

Bukarešta, 9. maja. W. Sročili je Titulescu privedil na čast francoskemu ministru Pavlu Boncourju, ki se je kot poseben odposlanec francoske vlade udeležil sestanka Balkanskega sporazuma, veliko večerjo s sprejemi. Večerje so se udeležili člani vlade, kakor tudi velika večina članov tukajšnjega diplomatskega zbora. Titulescu je ob tej priliki izrekel na čast Boncourju v imenu rumunske vlade govor, v katerem je izrazil svoje posebno zadovoljstvo nad njegovim prihodom. Poveljeval je v njem velikega Francoza in odličnega zagovornika novih oblik v mednarodnem življenju. Spomnil se je v vznesenih besedah tesnih vezi, ki spajajo Romunijo s francosko republiko. Poudaril je obenem, da se imajo države Male antante in Balkanskega sporazuma za svoje uspehe v mnogočem zahvaliti daljnovidni in miroljubni politiki Francije. S Francijo, je rekel Titulescu, sta oba naša bloka nerazdružljivo zvezana. To pa ne pomeni, da se hočemo oddaljiti od drugih držav. Nasprotno, naša želja je, da pride čim prej do sodelovanja z vsemi, in to v interesu evropskega miru.

tako spet spoznala, da bi bilo zanj neprimerno boljše, če si poišče zaveznikov — doma, v Srednji Evropi, ne pa izven domačega krova. Vsi njeni nasprotni napori Male antante ne bodo uničili. Ta bo rasla in se razvijala čedalje bolj, saj sloni na podlagi, ki je v Srednji Evropi edina mogoča: na sporazumu malih narodov.

V tesni povezanosti z njo deluje Balkanski sporazum, ki je Madžarski lahko drugi memento. Danes se je svet tega sporazuma sestel v prestolnici države, ki je obenem članica Male antante. Oči zapadnega sveta so bolj ko kdaj prej obrnjene na to posvetovanje balkanskih držav, saj se svet v polni meri zaveda realne vrednosti te balkanske grupacije — grupacije malih narodov, ki hočejo združeni tudi imeti svojo besedo v Evropi. In Evropa je Balkanskemu sporazumu in Mali antanti to pravico do besede že priznala. Zakaj se tega še vedno brani — Madžarska? Upajmo, da ji bo bukareška konferenca dala novo, a to pol uspešno lekcijo.

Sestanka z Mussolinijem ne bo

Pariz, 9. maja. Havas poroča iz Prage, da izjavljajo tamošnji pooblaščen krogi, da se ministri Male antante ne bodo sestali z Mussolinijem pred podonavsko konferenco, ker ni dovolj časa. Uvodna pogajanja se bodo zaradi tega vršila po redni diplomatski poti.

Dunajski demanti

Berlin, 9. maja. DNB poroča z Dunaja. Uradno poročilo demantira vesti o prihodu italijanskega vojaškega poslanstva na Dunaj.

Armijski general Peter Živković — namestnik predsednika vlade

Beograd, 9. maja. V zvezi z odhodom predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra v tujino so kraljevi namestniki podpisali tale ukaz:

V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. po milosti božji in volji narodovi kralja Jugoslavije postavljajo kraljevi namestniki, ker se bo predsednik ministrskega sveta in zunajni minister Jevtić Bogoljub mudil nekaj časa v tujini, na predlog predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra na podlagi členov 11 in 12 zakona o ureditvi vrhovne državne uprave za zastopnika predsednika ministrskega sveta ministra vojske in mornarice, častnega adjutanta Nj. Vel. kralja, armijskega generala Živkovića Petra, za zastopnika zunanjega ministra pravosodnega ministra dr. Dragutina Kojića. Predsednik ministrskega sveta in zunajni minister naj izvrši ta ukaz.

Predsednik ministrskega sveta in zunajni minister Jevtić Pavle, dr. Stanković in dr. Perović

Upokojitve, napredovanja, premeščenja

Beograd, 9. maja. b. Upokojen je Fran Ramošč, višji nadzornik pri direkciji drž. žel. v Sarajevu. Napredovali so sledeči učitelji: V V. položajno skupino: Boršić Amalija, v Mariboru, Gomilšek Ljudmila, Videm ob Savi, Drnule Anka, Kostanjevica, Žen Ivan, Soleska, Radej Franjo, Zagreb, in Šel Henrik, Konjice. V VI. položajno skupino: Rudolf Ema, Cerknica, Tomažič Alojz, Ormož, Pucelj Alojz, Vučja vas (Ljutomer), Arigler Marija, Vrhnika, Dizer Friderika, Maribor, Utež Terzija, Sv. Peter v Savinjski dolini. V VII. položajno skupino: Petrić Ida, Dolenja vas (Dol. Lendava).

Premeščeni so: Rupnik Josip z osnovne šole pri Sv. Emi na osnovno šolo v Slov. Bistrici, Kline Draguz iz Senove v Vojnici, Straus Marija iz Rajhenburga v Šoštanj, Rus Alojzija iz Stogovcev v Novo mesto. Vsi na tamkajšnje meščanske šole.

Upokojena sta: Tomažič Ivan, sreski šolski nadzornik v Mariboru, in Ozmet Janko, učitelj v Lipi (Dol. Lendava). Svare Ivan, višji davčni kontrolor pri davčni upravi v Kranju, in Šuc Stefan, višji davčni kontrolor pri davčni upravi v Celju. Razveljavila se ukaz, s katerim je bil postavljen Primič Anton za kontraktualnega učitelja v Čatežu. Odpuščen je iz službe Sokič Franjo, pomožni oficial 10. položajne skupine pri železniški kurilnici v Nišu.

Borzna poročila

Curih, 9. maja. Beograd 7,02, Pariz 20,38, London 14,98, Newyork 309,25, Bruselj 52,30, Miian 25,475, Madrid 42,225, Amsterdam 209,30, Berlin 124,20 Dunaj 58, Stockholm 77,2, Oslo 75,30, Kopenhagen 66,90, Praga 12,90, Varšava 58,325, Atene 2,99, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,05, Helsingfors 6,61, Buenos-Aires 0,79.

Širokogrudnost in nova politika

Analiza zadnjih volitev v Narodno skupščino pokaže neko posebnost, katere dosedaj še ne beleži zgodovina našega političnega življenja. V volilni boj sta šla prav za prav le dva tekmeča, ker listi gosp. Maksimoviča in g. Ljotiča skoraj da ne pridejo v poštev. Na eni strani so nastopili stari politiki Davidovič, Jovanovič, dr. Spaho in nosilec liste dr. Maček, od katerih je imel vsak svojo stranko za seboj, na drugi strani pa je stal g. Bogoljub Jevtič brez stranke. Paradokso se sliši in za naše pojme je nerazumljivo, pa vendar je res, da je šel nosilec državne liste g. Bogoljub Jevtič v volilni boj brez opore na kakšno stranko. Stari politiki združene opozicije so mogli računati na discipliniranost svojih pristašev, g. Bog. Jevtič te komponente ni mogel vzeti v svoj račun. Zato so se postavljale volilne prognoze, da bo zmagala združena opozicija, ki ima v svojih strankarjih močno in zanesljivo oporo, in da bo z volitvami konec vlade g. Jevtiča.

Zgodilo pa se je ravno nasprotno, kar so napovedovali krivi preroki, zmagala ni strankarska discipliniranost, zmagalo je zaupanje v pozitivno delo g. Jevtiča. Volilci so prav ocenili velikansko delo, ki pa je g. Jevtič izvršil za našo državo tako v pogledu zunanje kakor tudi notranje politike, volilci so izkazali zaupanje programu g. Jevtiča, volilci so glasovali z vero v g. Jevtiča in tako dosegli sijajno zmago.

G. ministrski predsednik more biti zadovoljen z doseženim uspehom in je lahko ponosen na tako odlično zmago, pa tudi g. minister dr. Marušič kot vodja Slovencev v tej volilni borbi more s ponosom zabeležiti svoj veliki uspeh. Ako bi eden kakor tudi drugi podrobneje preresetaval udeležbo pri volitvah in pregledoval, kdo se je volitev udeležil in kateri stan se je zlasti odzval pozivu k abstineni, in če bi imenovana gospoda bila zagrizena strankarja, bi čisto logično prišla do zaključka: »Kdor nam ni izrazil zaupanja, ta naj išče pomoči pri tistih, ki so ga k abstineni pregovorili.« Toda niti g. Bog. Jevtič niti g. dr. Marušič ni strasten, zagrizen strankar, zato se nihče ne bo odločil za tako logiko. Nasprotno, oba bosta s pozitivnim delom pokazala, da so bile lažne vesti, ki so jih nekateri trosili in razširjali zlasti med kmečkim ljudstvom, da so vse napovedi javnih del, gradnje cest in železnic, olajšave za kmete, ukinitvenja znižanja draginskih doklad itd. samo volilni manever in prazne obljube, o katerih po volitvah nihče ničesar več ne bo vedel. Oba sta moza velikega formata, ki dobro vesta, da se volilni upravičenci niso iz lastne iniciative absentirali od volitev in da vsled tega ne morejo nositi posledice oni, temveč tisti, ki so jih do tega privedli.

Zato bosta z intenzivnim delom za ljudstvo dokazala, da je bilo ljudstvo zapeljano v zmožo in ga bosta na ta način za vedno priklenila nase, da v bodoče razni pozivi: »Nikar na volišček ne bodo več učinkovali, da se bo ljudstvo obrnilo od zapeljivcev in se s sreem oklenilo tistih, ki mu pripravljajo boljše bodočnost, ki mu hočejo rezati boljše kruh.

Jos. Gogala.

Proslava Materinskega dne

Ljubljana, 9. maja.

Sinoči ob 8. uri zvečer je bil v veliki dvorani Uniona koncert v proslavo Materinskega dne. Kola jugoslovanskih sester s prav pestrim sporedom, ki ga je otvorila originalno zanišljena živa slika »Poklonitev avtorja Rožanca z narodnimi motivi. Priznati moramo moštstvo g. Golovina, ki je delo prav dobro našel. Priljubljena operna pevka Zupčeva je z mehko, zvonkim glasom zapela štiri samospelne, Straussovi Pomladni spevi so najbolj navdušili publiko. Pri Haezejevi »Majki« je postal glas v višini malo zamolkol — brčkone je to slučajna posledica kake prehlajenosti — vendar je žela mnogobrojno odobravanje. Visoka dinamična dimenzija, odlična tehnična spretnost in globoka notranja občutenost gđe. Ornik Francke — naše mlade violinske virtuozinje — je omogočila nad vse prvovrstno izvajanje Smelanove skladbe »Iz moje domovine«. Spremljala jo je na klavirju odlična pianistka gđe. Hrašovec Silva, ki je pokazala vso umetniško dušo na svojem instrumentu. Nekako hladno je učinkovala na poslušalce Lajovčeva »Sanjarija« za godalni orkester. Proslavo vsega večera je podvignil do viška izvršni pevski mošter basist ljubljanske opere g. Betetto Julij, direktor drž. konservatorija, ki je zapel s spremljevanjem godalnega orkestra dve pesni: Lajovčeva »Iskal sem svojih mladih dni« in Pavčičeva »Pa moje ženske glas«, katero jo moral g. Betetto ponoviti in je bil deležen dolgotrajnega ploskanja. Ves spored je zaključil godalni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice pod vodstvom g. L. M. Škerjanca z Adamičevimi skladbami »Pozabljeni pesnik«, načrtovano na starejše moduse vselejga ljudskega značaja. Ves čas je vladala v dvorani živahnost in vneta pozornost za sleherni točko sporeda.

R. I.

Proti Abesiniji

Grandiozne italijanske priprave v Vzhodni Afriki

Na tisoče delavcev gradi ceste in modernizira pristanišča — Italijansko časopisje pa doma med tem pripravlja duhove

Kaj pripravlja Italija v Afriki?

Rim, v maju (pr.)

Zdi se, da Italije težki evropski dogodki prav nič ne ovirajo v njeni smeli akciji v Afriki. Iz Messine in Napolija odhajajo proti Eritreji in Somaliji dan za dnem novi parniki, ki ne prevažajo samo vojaštva, marveč tudi civiliste, zlasti delavce in specializirane strokovnjake, ki naj pomagajo »izgladiti teren armadi«, kakor se izraža tukajšnje časopisje, ki prinaša spet daljša poročila o italijanski akciji v Afriki. Razni evropski dogodki so trenutno obrnili italijansko pozornost na Evropo. A zdaj listi že spet objavljajo na prvi strani obširna poročila o »afriški ekspediciji«. Poročila iz Asmare, Mogadiska in Addis-Abebe so polna tendencioznih vesti, ki slikajo v živi luči italijanskemu narodu »barbarsko« Abesinijo in grozote njenih »divjakov«.

Kaj namerava Italija?

Pred tedni je Virginio Gayda, direktor lista »Il Giornale d'Italia«, samo mimogrede namignil v nekem svojem uvodniku, da bo Italija, ko bodo vse predpriprave končane, »začela svojo akcijo«. V čem naj bi ta »akcija« obstajala, nam Gayda iz razumljivih razlogov ni povedal, pa bi bilo to za človeka, ki čita med vrstami, tudi nepotrebno... Zdaj pa postaja tudi »Giornale d'Italia« nekoliko konkretnější in preciznejši.

Obsežne »varnostne mere« ...

Pred kratkim je pod naslovom »Kako se izpopolnjuje naše varnostne mere« objavil obširen dopis svojega dopisnika iz Asmare, ki nam odpira pogled v mnoge... afriške skrivnosti. Dopisnik govori o akciji, ki jo Italija razvija v Vzhodni Afriki, kakor se sedaj uradno imenujeta italijanski koloniji Eritreja in Somalija, ki ju je Mussolini podvrnil skupnemu »komisarijatu za Vzhodni Afriko«. Vrhovni komisar je general De Bono, eden izmed najožjih Mussolinijevih sodelavcev. List z veseljem ugotavlja: »Trije meseci so šele potekali, odkar je Mussolini prevzel kolonialno ministrstvo in se je general De Bono izkrcal v Massani, a že je na vseh poljih polno dela izvršenega v Vzhodni Afriki. Stara Eritreja je že obnovljena. A tudi Somalija, čeprav bolj oddaljena in obsežnejša, občuti že blagodejne vplive novega podžigajočega in ustvarjajočega središča.« Dopisnik piše nalo o uspehih politične reorganizacije obeh kolonij, potem pa prehaja k naštevam obsežnih »varnostnih mer«, ki jih je Italija v zadnjih treh mesecih podvzela v Afriki, da se obvaruje — presenečen... Te mere, pravi dopisnik, niso samo vojaške značaja. Italija je v zadnjem času zgradila mnogo cest in je tako izboljšala zanemarjene prometne zveze.

Ceste in pristanišča

Toda, pristavlja takoj dopisnik, »problem teh prometnih zvez in cest je bil že zamišljen in se tudi izvaja zelo širokogrudno (!) in z nezumljivo voljo. V Somalijo, kjer so potrebni domači delavci, je bilo poslanih okrog 1000 Hibijskih (!) delavcev, ki jim bodo v kratkem sledili še drugi čenci.« — Tako skuša Italija na najcenejši način rešiti problem človeškega »materija-

la« za izvedbo svojih grandioznih del v Afriki. Dopisnik zatrjuje, da so dela za modernizacijo luke v Massani in Mogadisku skoro dovršena. Izkrčevanje vojaštva ne bo več povzročalo nikakih težav. Izmed cest bo kmalu dokončana cesta Massana — Asmara, v načrtu pa je še polno novih cest proti abesinski meji, ki naj bi omogočile hitre prevoze od morja v notranjost.

Pet tvrdk stalno na delu

V Somaliji, ki ima samo eno uporabno cesto (ono, ki veže Mogadisk s krajem Af-

V Afriki je zbranih 100.000 vojakov in 15.000 delavcev

London, 9. maja. č. »Morning Post« prinaša iz Rima vest, ki jo objavljajo tudi vsi italijanski listi, da je trenutno zbranih v Vzhodni Afriki (v Somaliji in Eritreji) najmanj 100.000 rednih italijanskih vojakov in 15.000 specializiranih delavcev, poleg večjega števila kolonialnih čet, rekrutiranih med afriškimi domačini. V Rimu teh vesti ne demantirajo, marveč jih vsi listi objavljajo celo na vidnem mestu.

London, 9. maja. AA. Angleški listi poročajo obširno o novih italijanskih četah za Eritrejo in italijansko Somalijo.

»Star« in »Manchester Guardian« smatrat, da želi italijanska vlada voditi pogajanja z vojaškim pritiskom. Vse kaže, da želi Mussolini prisiliti Abesinijo k popustom.

Govor abesinskega cesarja

Italijani se kar ne morejo utolažiti po govoru, ki ga je imel abesinski cesar 11. aprila v abesinskem parlamentu. Italijansko časopisje prinaša dolge izvlečke iz tega govora, ki ga servira svojim čitateljem pod zelo tendencioznimi naslovi. Prinašamo tudi mi nekaj odstavkov iz abesinskega govora, ki je poln vznešenih besed o dolžnostih abesinskega naroda v tem težkem trenutku: »Ne samo v Abesiniji, pravi vladar, marveč tudi v drugih državah mora v sedanjem stoletju narod, ki naj brani svojo domovino in ohrani svojo samostojnost, jesti komaj enkrat na dan, da le pomaga tako svoj državi, kateri daje, če je treba, tudi denar, ki bi ga porabil sicer za svojo prehrano. Njemu se zdita najboljša hrana in najlepša obleka — čuvanje neodvisnosti domovine in obramba pred tujim suženjstvom. Seveda bo vaše veselje neprimerljivo večje tedaj, ko boste že spoznali sadove vaših prispevkov, ki ste jih po našem naročilu žrtvovali za dobro svojega naroda in svoje države, ko ste pripomogli k nakupu orožja za obrambo in varstvo vašega miru in vaše neodvisnosti. Med vami je morda že vedno kdo, ki je nehalen domovini, kdo, ki ga je premanil nepošten denar, da zdaj sramoti svojo domovino v korist tujih držav in tako zatajuje sveto abesinsko kri. Dovolj ste razumni, da boljše od takega izobčena razumete, kaj takega človeka čaka, kakšne zle posledice dolete takega abesinskega ignoranta. Kdor se v službi tuje države bori proti svoji lastni domovini, s tem ne vrši samo izdajstva nad svojo očetnjo, marveč zasluži, da ga imenujemo »prodano meso« in renegata. Tistih, ki prodajajo svoje telo in svojo dušo samo zato, da bi si s tem zaslužili svoj vsakdanji kruh, ne da bi obenem pomislili, da s tem izdajajo svojo mater Abesinijo, tistih, ki razširjajo Abesiniji škodljive vesti, ne moremo smatrati samo za navadne zločince, marveč za prave izdajalce svojega vladarja, sramotilce svoje domovine. Ker s svojim dejanjem izdajajo obenem svoje zveste brate, zaslužijo smrtno kazen. Saj po določilih »Festa Neghesti« morajo biti sezgnani vsi tisti, ki se s tuji bore proti domovini, ki pomagajo

sovržniku z orožjem in ki med vojno dezertirajo k sovržniku«. Abesinski cesar prehaja nato v svojem govoru k organizaciji abesinske armade in pravi: »V državah, ki so vojaško že organizirane, poleg možkih pomagajo tudi žene v vojaških poslih: zdravijo ranjence in pogumno izvršujejo tudi druga podobna dela; zato bomo veselji, če se bodo tudi v Abesiniji razen možkih še žene naučile vojaške umetnosti in vojaških del. To ni samo naša želja, marveč naše trdno zaupanje, ki proizhaja iz dejstva, da sta naša armada in preporod našega naroda že popolnoma dovršena. Dokler ne bo pri nas vojaška vzgoja obvezna, želimo, da bi tudi naši uradniki v ministruvu začeli praktične vojaške vaje, vsaj tedaj, ko končajo svoje dnevno delo. V kratkem pa bomo izdali zakon o obvezni vojaški vzgoji za celo Abesinijo. Tedaj šele bo vznikla med vsemi Abesinci, ki bodo kot volaki drug drugemu podobni, skupna in neomajna zavest pripadnosti enemu narodu. A že do tedaj mora vsak izmed vas v polni meri izvršiti svojo dolžnost do države in naroda.«

Če Društvo narodov ne bo razpravljalo o etiopski pritožbi in če bo Italija odklonila mirno rešitev, bo to hud udarec za Društvo narodov in za samo Italijo.

»Evening Standard« smatra, da se Italija po vsej priliki pripravlja na vojno proti Abesiniji. Če Italija zasede Abesinijo, bo to ne samo v interesu Italije, temveč tudi v interesu tega dela sveta. Velika Britanija, ki razpolaga z ogromnim kolonialnim cesarstvom, ni ljubosumna na druge države, če si skušajo razširiti svoje kolonialno ozemlje. Res je, da se izvir Modrega Nila nahajajo v Abesiniji. Toda odnosi med Veliko Britanijo in Italijo so zelo prijateljski. Če Italijani zasedejo te izvire, bodo prav tako v dobrih rokah, kakor doslej.

»Evening Standard« smatra, da se Italija po vsej priliki pripravlja na vojno proti Abesiniji. Če Italija zasede Abesinijo, bo to ne samo v interesu Italije, temveč tudi v interesu tega dela sveta. Velika Britanija, ki razpolaga z ogromnim kolonialnim cesarstvom, ni ljubosumna na druge države, če si skušajo razširiti svoje kolonialno ozemlje. Res je, da se izvir Modrega Nila nahajajo v Abesiniji. Toda odnosi med Veliko Britanijo in Italijo so zelo prijateljski. Če Italijani zasedejo te izvire, bodo prav tako v dobrih rokah, kakor doslej.

Ban dr. Puc v Beogradu

Beograd, 9. maja b. Danes je prispel iz Ljubljane z jutranjim brzovlakom g. ban dr. Dinko Puc v spremstvu dr. Broliha. G. ban ostane lu par dni. V teklu današnjega dne je obiskal v za devah Dravske banovine ministra socialne politike in narodnega zdravja dr. Drago Marušiča ter ministra notranjih zadev g. Veljo Popovića.

Ljubljanski akademiki v Beogradu

Beograd, 9. maja b. Akademski pevski zbor iz Ljubljane priredi v sredo 15. maja v veliki dvorani Kolarčeve univerze velik koncert, na katerem bo izvajal narodna pesmi. Ob tej priliki bodo slovenski akademiki šli tudi na Oplenec in se poklonili na grobu spomnu pokojnega kralja-mučenika Aleksandra. Akademski pevski zbor vodi njegov predsednik Lipovec Joža.

Pred volitvami na Češkoslovaškem

Praga, 8. maja.

Pripravljala dela prve volilne faze so zaključena z zasedanjem glavne volilne komisije, ki je pregledala predlagane kandidatske liste in odredila tekoče številke. Od 17 kandidatnih list predlaganih v 24 volilnih okrožjih republike, je bilo priznanih samo 16. Numeriranje kandidatnih list je bilo izvršeno pri 11 strankah, ki so bile že v starem parlamentu zastopane in to po številu glasov, ki so jih dobile pri zadnjih parlamentarnih volitvah. Za pet novih skupin je bila določena redna številka z zrebanjem. V resnici nima tekoča številka kandidatske liste obenega pravega pomena, vendar izkušeni praktiki in poznavalci volilne psihologije pripisujejo tekoči številki znatne vplive. Zato je tudi razumljivo, da so se posamezne stranke borile, da bi dobile številko 1. Trenutno si je agrarna republikanska stranka zajamčila enico z zakonom, kajti po poslednji noveli volilnega zakona pripada redna številka 1 stran-

ki, ki je v parlamentu imela najvišje število mandatov. Pod sedanjimi političnimi prilikami ne bo v doglednem času niti ena stranka mogla izmakniti agrarni stranki njene številke.

Člani glavne volilne komisije so zrebanje gladko prepustili dami, ki je komisiji, in to predstavnicji fašistične stranke ge. Gajdovi. Z nestrpnostjo so posamezne stranke čakale, kdo bo dobil nesrečno številko 13. Z velikim veseljen je ga. Gajdova osrečila s številko 13 svojo lastno stranko. Zadnjo redno številko 16 je dobila stranka »Narodnega ujedinenja« Kramar Striberny. Strankni tisk je zadovoljen in se hvali, da je poslednja številka vsekakor boljša, kakor one v sredini. Da je ta številka za številko 1 najboljša in utešuje svoje pristaše s svetopisemskim izrekom »zadnji bodo prvi«.

Na vseh kandidatnih listah za parlament in senat je zabeleženih skupno 6.000 kandidatov, 450 od njih jih bo po 19. maju sedelo v parlamentu. Torej je mnogo poklicanih in le malo

jih bo izvoljenih. Najbrže bo tudi več razočaranih kakor radosti. V resnici se velika večina kandidatov že vnaprej zaveda, da ne bo prestopila parlamentarnih tal.

Na kandidatnih listah so zastopani vsi sloji, vse narodnosti in vse veroizpovedi. Na prvih mestih je razmeroma malo žen. Največ jih beže socialistična stranka. Kar se tiče poklicev, vidimo več kmetov, delavcev in obrtnikov, kakor pa intelektualcev. Na socialističnih kandidatnih listah je na prvih mestih vse preveč tajnikov in sličnih nameščencev dotičnih strank in manj manualnih delavcev.

Z ozirom na približno število devetih milijonov volilcev v vsej republiki, bo potrebnih za volitve v parlament in senat, v delno vlado in sreska predstavništva (te volitve se bodo vršile 26. maja) približno 700 milijonov volilnih listov. Od ponedeljka dalje so že vse tiskarne v republiki s polno paro zaposlene in njihove rotacije brez prestanka sipljejo volilne listke v ogromnih količinah. Do sobote morajo biti vsi volilni listki gotovi in v rokah sreskih oblasti, od koder se bodo listki ekspedirali v posamezne občine, da se razdele med volilce. Ta volilna živahnost je vsaj začasno izzvala visoko konjunkturo papirnicam in tiskarnam.

Kaj pričakuje narod od novih poslancev

Volitve so, hvala Bogu, za nami. Končale so se, kakor smo že naprej pričakovali, z veliko zmago liste predsednika vlade g. Bogoljuba Jevtića. Po nemalih naporih volilne agitacije se bodo gg. kandidati sedaj lahko oddahnili in nato zopet posvetili svojemu prejšnjemu delu.

To velja za one kandidate, ki so ostali v manjšini, ne velja pa za izvoljene poslance. Sicer privoščimo tudi njim kratak oddih po prestanih naporih volilne borbe. Toda ne za dolgo! Nikar naj ne mislijo, da bi smeli sedaj sedeti le na lavorkah in vleči dnevnice, temveč se morajo nasprotno zavedati, da so sedaj v visoki službi naroda, ki jih je izvolil. Zato morajo sedaj posvetiti tej službi vse svoje sile in moči. Ako nočemo, da bo naš mladi parlamentarizem popolnoma skrahiral in da so bile ravnokar minule volitve zadnje volitve, ako hočemo temu našemu mlademu parlamentarizmu znova vrniti izgubljeni kredit, tedaj morajo postati pravkar izvoljeni poslanci docela drugačni, kakor pa je bila večina njih prednikov.

V bodoče se ne bo smelo več dogajati, da bi izvoljeni poslanci samo vlekli dnevnice, kimali k zakonskim načrtom, katere predlaga vlada skupščini v odobritev, in intervenirali za enega ali drugega izmed svojih volilcev pri kakšnem ministrstvu ali drugem uradu, temveč morajo predlagane zakonske načrte tudi temeljito proučevati in zahtevati v primeru pomanjkljivosti tudi njih izboljšanje. Pa ne samo to! Po potrebi morajo tudi poslanci sami dajati vladi iniciativo za sestavljanje raznih zakonskih načrtov in izdajanje zakonov, ker vlada sama tudi ne more misliti na vse in poznati vse ljudske potrebe.

Mnogi poslanci žive namreč v veliki zmoti, da so intervencije glavna naloga poslancev. Svojo službo narodu in državi smatrajo namreč za uspešno opravljeno, ako so svojemu volilnemu okraju priborili večjo ali manjšo podporo ali pa to ali ono ugodnost in intervenirali v korist tega ali onega izmed svojih volilcev. To pa je zgrešeno mnenje, kajti vsak poslanec mora posvetiti svoje delo in svojo skrb predvsem državi kot celoti in šele v podrejeni vrsti svojemu okraju. Ako je država kot celota slabo upravljana in ako se vsak poslanec ne trudi, da se ta uprava izboljša, tedaj trpi tudi njegov volilni okraj ogromno škodo, katere še tako izdatna podpora nikakor ne more nadoknaditi.

Pravkar minule volitve so imele tudi to veliko korist, da pride v novoizvoljeno skupščino močna opozicija. Ta opozicija se bo brez dvoma poskušala uveljaviti z bučno kritiko, ki bo po vsej verjetnosti demagoška. Kot taka bo namenjena predvsem ljudskim množicam izven parlamenta in ne toliko vladi. Tem govorom skozi okno morajo poslanci vladne večine dati zdravo protutež s svojo stvarno kritiko. Potem moremo upati, da bo tudi opozicija pod pritiskom stvarnih govorov poslancev večine pripomogla k poživljenju našega bolnega parlamentarizma. Nič ne de, če bo v novi skupščini radi tega nekoliko hrupa, ker to je še vedno bolje, kakor pa je bila grobna tišina, ki je vladala v prejšnji skupščini.

Pa to še ni vse! Ogromna večina prejšnjih poslancev z redkimi častnimi izjemami se po volitvah ni več veliko brigala za stike s svojimi volilci. Le bolj po redko so se prikazali v svoj volilni okraj in sklicali kakšno »konferenco« maloštevilnih zaupnikov, in še to pod pritiskom drugih gibanj, kakor je bilo pri nas gibanje bojevnikov. Baš tej okolnosti in pa popolni sterilnosti prejšnje politike JNS je pripisati ono apatijo, ki se je vedno bolj pojavljala med našim ljudstvom.

Ako hočemo, da bo naš parlamentarizem nekaj vreden, tedaj je treba napraviti takemu slanju energičen konec. Vsak izvoljeni poslanec mora vsaj dvakrat na leto obiskati ves svoj volilni okraj in polagati svojim volilcem račun o svojem delu in o delu Narodne skupščine. To pa se ne sme dogajati na kakšnih »konferencah«, dostopni samo redkim zaupnikom, temveč na javnih shodih, dostopnih vsem državljanom. Še bolj pravilno bi bilo, da gredo poslanci med svoje volilce po vsakem zasedanju Narodne skupščine. Na teh svojih obiskih naj se informirajo o potrebah ljudstva in naj poslušajo njegove želje in njegove pritožbe, o katerih naj potem vodijo račun.

Naš parlamentarizem je v povojih. Zato moramo naše ljudstvo šele politično vzgojiti. Baš ti sestanki in shodi pa bodo največjega vzgojnega pomena, ker bodo dramili v ljudstvu zanimanje za politična in gospodarska vprašanja. Če se bodo novoizvoljeni poslanci ravnali po teh navodilih in če bodo zares delali in dosegli uspehe v korist države in svojih volilcev, tedaj bo neke politične naobrazbe ljudstva večja, temveč tudi zanimanje za prihodnje volitve bo mnogo bolj živahno. V nasprotnem primeru pa se bodo množili glasovi, da parlamenta sploh ne potrebujemo več.

Odmevi naših volitev v svetovnem tisku

Po prvih kratkih poročilih so začeli veliki listi v vseh državah objavljati tudi daljše komentarje o naših volitvah. Ti komentarji so zlasti obširni v vseh sosednih državah ter nam prijateljskih in zaveznških državah. Pa tudi v drugih državah je odmev naših volitev povsod dober in zmaga g. Jevtića je bila brez izjeme v vsem svetovnem tisku sprejeta z zadovoljstvom in tudi zadoščanjem. Podajamo še nekaj teh odmevov, seveda vse čim bolj zgoščene in čim bolj skrajšane.

Bolgarski listi:

Sofijski listi še naprej posvečajo posebno pozornost volilnim rezultatom v Jugoslaviji. Listi priobčujejo na vidnih mestih poročila o končnih rezultatih in komentarje o volilni zmagi g. Bogoljuba Jevtića.

»Mir« pravi v daljšem članku med drugim: »Jugoslavija prihaja v novo fazo notranjega političnega življenja, to pa ne pomeni povratka nazaj v strankarsko anarhijo. Volilni zakon mora obveljati in sicer ravno zaradi svojih ukrepov, da se iz parlamenta odstranijo vse stranke le krajevnega značaja, ki zanašajo malenkostnost in ozkosrčnost v politično življenje.«

»La Bulgari« v uvodniku pravi: Volilna zmaga g. Bogoljuba Jevtića. Velika zasluga g. Jevtića je ravno v tem, ker je znal svojo domovino ohraniti na poti, ki jo je začrtal blagopokojni kralj. Ta pot je pred vsem okrepitev državnega edinstva. S temi parlamentarnimi volitvami se začneja za Jugoslavijo nova doba pogumnega in odločnega dela, ki bo okrepilo notranje edinstvo države in dalo nov impulz njenemu delovanju na mednarodnem polju.«

Novi grški komentarji

Grški listi pišejo obširno o parlamentarnih volitvah v Jugoslaviji ter poudarjajo, da je gosp. Bogoljub Jevtić dosegel inopozantno zmago, s katero je okrepljena politika balkanske zveze. Volitve pomenijo konsolidacijo Jugoslavije, ki je glavni činitelj miru in sodelovanja na Balkanu.

»Proja«: Jugoslovanske volitve so zanimive in pomembne ravno sedaj, ko povsod govore o izpremembi parlamentarizma. Grčija se veseli zmage g. Bogoljuba Jevtića, državnika, ki je započel politiko Balkanskega sporazuma.

»Katamerini«: Jugoslovanske volitve so potrdile dosedanje politiko g. Jevtića, politiko narodnega edinstva, ki jo je začrtal blagopokojni veliki kralj Aleksander I. in ki jo je prevzel g. Jevtić od pokojnega vladarja v njegovi zadnji uri.

Grško ljudstvo spoštuje osebnost Bogoljuba Jevtića, ker ve, da je glavni činitelj konsolidacij in mira na Balkanu.

»Ikradini«: Uspeh g. Bogoljuba Jevtića je v resnici velik. Jevtićevo zmago pozdravlja s posebnim veseljem tudi Grčija, kjer uživa predsednik jugoslovanske vlade sloves najzanesljivejšega pobornika sporazuma in sodelovanja na Balkanu. G. Bogoljub Jevtić spada med iskrene prijatelje Grčije. G. Bogoljub Jevtić bo mogel zdaj z novim zamahom nadaljevati svoje plodono delo.

»Tipos«: Velika zmaga g. Bogoljuba Jevtića je nov dokaz definitivne okrepitev Jugoslavije ter obenem velikega pomena za politiko balkanskega sodelovanja in grško-jugoslovanskega prijateljstva.

»Epos«: Zmaga g. Jevtića je resnično inopozantna. — Podobno piše tudi list »Paris«.

»Estia«: Volitve so bile mirne in svobodne, kar najbolj dokazujejo glasovi, ki jih je dobila opozicija. Grški narod se veseli zmage g. Jevtića, ker bo ta omogočila nadaljnjo ureditev in okrepitev Balkana.

Turški novinar in poslanec Jun Zanadi:

Carigranski list »La Republique« prinaša izpod peresa znanega turškega novinarja in poslancev Juna Zanadija članek o osebnosti Bogoljuba Jevtića. Članek ima naslov »O prijateljski Jugoslaviji in podnaslov »Odlučni državnik in iskren prijatelj«, nato pa pravi:

Predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić večje vodi usodo prijateljske države in spravlja v sklad nacionalne pravice in interese Jugoslavije s častjo in vzvišenimi interesi človeštva. Vprašanje ali osebnost moža vpliva na politiko države, je dobilo tu pozitiven odgovor. Jevtić je brez dvoma izmed teh redkih diplomatov, ki je dal svoji nacionalni politiki pečat svojih osebnih velikih sposobnosti in si je že pridobil zgodovinski ugled. G. Jevtić je ona plemenita osebnost in porošstvo, na katerega se mora narod nasloniti in v katerega mora imeti zaupanje, ker ni g. Jevtić za politiko, ki bi govorila danes tako, jutri pa drugače.

Najlejšja umetnost politike je v tem, da se dejanja ujemajo z besedami in to politiko izvaja g. Jevtić. G. Jevtića tem bolj spoštujemo, ker je naš dragoceni sodelavec v vzajemni zunanji politiki naših dveh držav.

Velika osebnost blagopokojnega kralja Aleksandra je utelešena v tej državi in narodu, ki ga je pokojnik zapustil. Nato piše poslanec Zanadi, kako vneta nadaljuje g. Jevtić politiko blagopokojnega kralja, da se zdi kakor da bi bil veliki vladar še vedno na čelu svojega naroda.

Dokler bo ta ideal očuvanja narodnega edinstva temelj jugoslovanske politike, prizadevanja vseh, je ni naloge, pa naj bi bila še tako težka, ki je jugoslovanski narod ne bi mogel izvršiti. Na shodu v Ljubljani je g. Jevtić izjavil, da je Jugoslavija pripravljena skleniti s svojimi sosedi vsak sporazum, ki bi zagotovil mir, da pa je tudi odločena doprinesti vse žrtve za obrambo pravice in interesov države. V teh besedah, ki so tudi izraz naših čuvstev, je izrečena temeljna misel politike Balkana. Nacionalna vlada gosp. Jevtića bo po teh volitvah postala še močnejša.«

Diplomatski dopisnik »Figara«:

Pariz. Znani diplomatski poročevalec Vladimir d'Ormesson razpravlja v »Figaru« o dogodkih, ki so se odigrali v Jugoslaviji od svetovne vojne pa do danes, nato pa proučuje rezultate volitev v narodno skupščino ter poudarja, da je bilo opoziciji omogočeno postaviti lastne liste. Pisec karakterizira posamezne liste in nato zaključuje svoj članek z besedami:

V narodni skupščini bo torej zasedela manjšinska opozicija. Naj pripadajo njeni ljudje, katerikoli stranki, ne smejo pozabiti pridobitvenih izkušenj, da je prva dolžnost, da se ohrani potrebna disciplina. Vlada, ki je z veliko avtoriteto in resničnim političnim duhom in spretnostjo načeljuje predsednik Bogoljub Jevtić mora

„Prager Presse“ o volilni zmagi Jevtića

Pod naslovom »Volilna zmaga Jevtića« je objavila »Prager Presse« z dne 8. maja daljši komentar o jugoslovanskih volitvah.

List navaja najprej volilne rezultate, nato pa ugotavlja, da je bila volilna udeležba dobra in tudi v onih pokrajinah, kjer je bila manjša, ni pomenila abstinence direktno odpor proti vladi, temveč je imela svoje vzroke bolj v lokalnih in osebnih nasprotjih. Potek volitev je bil popolnoma normalen in manjše skupine, ki so nastale le zaradi osebnih simpatij tega ali onega politika, so bile pri volitvah popolnoma izločene. Nato pa pravi list:

»Naj se presoja volilni rezultat kakorkoli, eno se le ne sme pregledati: V Jugoslaviji ni danes nobene plemenske stranke, nobene na verski ali drugi partikularistični osnovi zgrajene stranke, po volilnem redu so mogoče le vsedržavne, jugoslovanske strankarske tvorbe in ravnokar končane volitve naj bi ta sistem prvič praktično preizkusile. Volja celotnega naroda za edinstvo, to je volja Srbov, Hrvatov in Slovencev brez razlike na vero, je v volilnih rezultatih prišla jasno do izraza.«

Na listi predsednika vlade Jevtića so ravno tako, kakor na listi opozicije, Srbi, Hrvati, katoliki, pravoslavni in mohamedanci. V Savski banovini je mogla pokazati lista predsednika vlade Jevtića ravno toliko Hrvatov, kakor opozicija in od 48 mandatov, ki bodo po volilnem redu pripadli Jevtićevo listi, jih zasedejo Hrvati 27,

izvršili velike naloge na davčnem, finančnem in denarstvenem polju ter na polju javnih del. Upati je, da bo te naloge tudi izvedla.

Nemški listi:

Berlin, 9. maja. AA. »Völkischer Beobachter« priobčuje iz Beograda poročilo o končnem izidu jugoslovanskih volitev pod naslovom »Zmaga g. Bogoljuba Jevtića«. List piše, da je dosegla lista predsednika jugoslovanske vlade veliko zmago. Dosegla ni samo relativne večine, temveč absolutno večino.

»Münchener Neueste Nachrichten« takisto naglašajo veliko zmago liste g. Bogoljuba Jevtića. »Leipziger Neueste Nachrichten« pa priobčuje poročilo o jugoslovanskih volitvah pod naslovom: »Vladna lista dobi 310 od 365 sedežev v parlamentu.«

»Opozicija se mora preorientirati!«

Tako pravi v svojem komentarju dunajski »Der Wiener Tag«: Rezultat jugoslovanskih volitev pomeni, da so se jugoslovanski volilci izrekli za konstruktivno državno politiko vlade g. Jevtića. Ta odločitev ne preseca tuje javnosti. Koalicija opozicijskih strank mora napraviti iz volitev edino pravih zaključek, da se preorientira z ozirom na voljo večine in da revidira nekatere točke svojega programa.«

Officialni organ avstrijske vlade »Wiener Zeitung« analizira v daljšem članku rezultat jugoslovanskih volitev in zlasti naglašajo, da so se izvršile volitve v popolni svobodi volilcev, katerim je bila dana vsa možnost, da javno in odkrito izjavijo svoje politično prepričanje. »Vlada g. Jevtića«, pravi list, »ni v volilni borbi uporabila nikakršnega nasilja in ni nikogar ovirala, da glasuje po svoji vesti.«

torej ravno toliko kakor na listi dr. Mačka. Podobno je tudi v volilnih srezih z mohamedanskim prebivalstvom.

Popolnoma nemogoče je potegniti trdno mejo med ozemljem, na katerem prebivajo Srbi in onim, na katerem žive Hrvati. Tako so v Liki, ki velja kot hrvatska, naseljeni veliki deli od Srbov in v Srbiji (na primer v Zetski banovini) so popolnoma hrvatski okraji. In prav tako, kakor je s plemensko zamešanostjo, tako je tudi z versko ločitvijo na pravoslavne, katolike in mohamedance. Njih razmerje do države je isto kakor pri raznih plemenih.

S kratko formulo povedano bi se moglo reči o volilnem rezultatu: ni nobene levece, nobene desnice, ni niti konservativcev, niti liberalcev niti socialistov. Sploh nobenih strank ni. Narod se priznava k edinstveni državi. So sicer razlike kakor povsod na svetu, toia te se nanašajo samo na način vodstva državnih poslov. Regentski svet ima vajeji krepkih v svojih rokah. Država koraka naprej po poti združevanja in poenostavljanja in to je edina možna in zaželjena smer. To dokazujejo tudi rezultati v Savski in Primorski banovini.

V večini banovin je dobila vlada Jevtića večino, opozicija le v Savski in Primorski banovini. Nato navaja list volilne rezultate iz posameznih banovin ter končno poroča o voditeljih opozicije, ki so propadli na volitvah.

12 letni junak rešil deklico izpod drvečega brzovlaka

Radeče, 9. maja. Pretekli ponedeljek je šel tukajšnji ljudskošolski učencev šestega razreda v Celje na obisk k svoji materi, ki se je preselila pred kratkim iz Radeč. Mati je vdova po tragično preminulem finančnem pregledniku Antonu Kovačiču, ki so ga lansko leto zavrtno umorili v St. Jurju pod Kumom, ko je vršil v omenjenem rajonu svojo službo. Te dni se je preselila k svoji sestri na Breg pri Celju, kjer upravlja znano Radejevo gostilno.

Na travniku med Radejevo gostilno in železniško progo se je igrala okrog četrte ure popoldne gruča otrok, med njimi je bil Milan Kovačič, ki je opazil malo tri-

letno deklico Silvo N. na železniški progi pri mostu, ki vod čez Savinjo. Z druge strani pa je zagledal drveči brzovlak, ki je sopihal iz Celja v smeri proti Zidanemu mostu. Ne strahč se za lastno nevarnost se je z vso silo pognal po železniškem napisu. V istem hipu je zapazil nevarnost tudi strojevodja brzovlaka ter zmanjšal brzino. Ker je uvidel, da dekletcu preti neizogibna nesreča je sklonil glavo v notranjost lokomotive, hoteč si prihraniti strahovit prizor. V tem trenutku se je pojavil na progi rešilni angel, 12 letni učenec Kovačič ter ročno prijel brezbržno Silvo, držčč se z eno roko stebra pri mostu z drugo pa jo je potegnil iz objema gotove smrti.

Neverjelna prisebnost in neustrašenost malega Kovačiča zasluži v javnosti splošno priznanje in pohvalo.

Pozneje, ko so otroci pripovedovali materi v kakšni nevarnosti je bila njena žena Silva, je Silva trdila, da bi vlak kmalu povozil njenega sedemletnega bratca Dorčita, ki jo je tako vestno pazil na travniku pri igri. Starši ne puščajte samih otrok brez dovoljnega nadzorstva!

Vremenska napoved

Novi Sad, 9. maja. Prognoza za jutri: Hladno vreme na severnem delu, dočim v Primorju in južnih krajih temperatura mila. Prevladovalo bo oblačno vreme, od časa do časa dež, osobito na severni polovici države. Solnce vzhaja ob 4.16, zahaja ob 18.53.

Dunajska vremenska napoved: Pretežno jasno, zjutraj precej hladno, čez dan pa 15° toplote.

„EKONOM“

R. Z. Z. O. Z. V LJUBLJANI

Kolodvorska ul. 7 (v lastni hiši) - Tel. int. 25-06

DOBAVLJA:

Vse deželne pridelke, kakor pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo i. t. d.

Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješpren, kašo.

Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, seno in slamo.

Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tom. žlindre, nitrofoskala, apnecnega dušika, žilskega solitra itd.), cementa i. dr.

Glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „ILOVAC“ — KARLOVAC za vse vrste zidne in strešne opeke.

Dnevni dogodki

× **Združenje branilcev Beograda** je prosilo Nj. Vel. kralja, naj blagovoli prevzeti pokroviteljstvo nad njihovim združenjem, kar jim je bilo te dni tudi ustrezno.

× **Odprtje spomenika Rudolfa Bukšeku**. V torek so tudi v Ljubljani znanemu baritonu zagrebske opere Rudolfa Bukšeku odkrili na grobu v Zagrebu na Mirogoju spomenik in svečanosti so se poleg članov opere, opere in drame udeležili tudi zastopniki gledališč iz Beograda in Ljubljane ter izredno veliko število občinstva. Na grobu je imel glavni govor drugi naš rojak, režiser g. Hinko Nučić, ki je govoril tako, da so plakali vsi udeleženci žalne svečanosti. V imenu tovarišev pevcev je govoril bariton zagrebske opere g. Drago Hržič, v imenu Slovencev pa vseuč. prof. g. dr. Boris Zarnik. Tople besede doktor Zarnikove so prav globoko pretresle poslušalce, ki so pokrili grob z venci. Gledališki pevski zbor je zapel žalostinko in s tem zaključil počastitev popularnega pevca.

× **Obrotniška razstava v Ljubljani**. Razstavni odbor za prireditev obrtniške razstave DJO v Ljubljani 1935, ko bo pod pokroviteljstvom g. bana dr. Dinka Puca od 29. junija do 14. julija t. l. na ženski realni gimnaziji na liceju v Ljubljani, je v glavnem svoje podrobno administrativno delo dokončal. Pristojne oblasti so razstavo opustile raznih taks na reklamo, vstopnice itd. Zaprošena je tudi polovična vožnja za posetnike iz vse države. Med prijavljenimi razstavljalci vlada veliko zanimanje ter se še vedno novi interesi prijavljajo, ker bo otvoritev baš ob evharističnem kongresu. Posebnost na razstavi bodo tudi obrtniški patenti iz cele banovine in odbor naproša obrtnike, ki imajo patente, da se čimprej prijavijo. One, ki doslej še niso prijavile udeležbe, opozarjamo, da naj to store nemudoma, ker prepozno dospelih prijavnih razstavni odbor ne bo mogel upoštevati. Razstavni odbor je prejel že tudi ugodna obvestila glede na odposlane prošnje za podpore. Na razstavi bodo zastopane številne stroke in specialne panoge, ki še doslej niso bile zastopane na razstavah. Da bo razstava tudi na višku popolnosti je poverjena njena ureditev v estetskem pogledu našemu priznanemu arhitektu g. J. Mesarju. Opozarjamo vse zainteresirane obrtniških izdelkov, da si to razstavo ogledajo ter z naročili pri domačem obrtniku podpro domačo obrt. Razstavljalci naj se obrnejo za informacije na razstavni odbor DJO Ljubljana, Borštnikov trg 1.

MALINOVEC

iz slovečih gorjanskih malin, zajamčeno naraven, odlične kvalitete, priporočljiv zlasti deci in bolnikom, nudi najceneje v posodah od 5 kg dalje domača parna destilacija A. ROJEC, Stična.

× **Uprava Hubadove župe** J. P. S. nujno pozivlje pevce in pevke ljubljanskih in okoliških pevskih društev, naj se v čim največjem številu udeležijo današnjega Aljaževga koncerta Glasbene Matice in v nedeljo 12. t. m. dopoldne odkritja Aljaževe spominske plošče na Smarni gori.

× **Pojasnilo**. Ministrstvo za trgovino in industrijo je poslalo gospodarskim organizacijam okolišnje tele vsebine: Lastniki obratov po § 3. odst. 1. zakona o obratih morajo preselitev svojega obrata na področju iste plošne upravne oblasti v predpisanim roku je prijaviti splošni upravni oblasti, ki o tem ne izda nobenega sklepa, marveč izpremembo le zabeleži v svoj register. Šele na zahtevo stranke izda splošna upravna oblast predpisno takratno potrdilo o tej izpremembi. — To pojasnilo je ministrstvo za trgovino in industrijo izdalo zaradi tega, ker so neke upravne oblasti pobrale od lastnikov obratov poleg 5 dinarske takse za prijavo še 20 Din za sklep.

× **Učiteljsko društvo za škofjeloški okraj** bo zborovalo v soboto, dne 11. maja s pričetkom ob 9. v Selcih nad škofjo Loko. Poleg situacijskega poročila je na dnevnem redu dvojje razprav in razgovor o bolniškem zavarovanju učitelstva.

× **Gugalnica bi bila kmalu ubila** v Zagrebu šletnega Josipa Domitroviča, ki se je z več dečki skupaj sukali okoli gugalnice v Omiški ulici. Gugajoča se gugalnica ga je zadela s tako silo v glavo, da je dečkovo življenje v nevarnosti.

× **Vsi oni, ki že vedo**, da bo klub akademikov iz Trsta, Gorice in Istre priredil 11. maja v vseh prostorih Kazine svoj vsakoletni družabni večer, se že veselo ob misli, da bodo tedaj prišli v stik s svojimi prijatelji in znanci. Kramljanje bo pa še prav posebno prijetno, ker bo prireditev nad vse zanimiva. K pestrosti bodo pripomogle narodne noše, ki jih bodo za to priliko oblekle naše dame in brhka dekleta. Za to, da se bodo vsi lahko naplesali, bo skrbel Ronny. Pa tudi buffet bo napolnjen s premmozimi dobrotami in specialitetami primorske kuhinje. Program bo pester in umetniški. Gospa Medvedova bo recitirala nekaj odlomkov iz naše lirike. Istrani iz Zagreba nam bodo čitali čakavske stihe, naše prelepe pesmi pa bodo zapeli gđ. Igljeviča, zbor fantov-akademikov in segal še druge ravnotako zanimive točke. Seveda to še ni vse, presenečenj in iznenadenj bo toliko, da si kar ni mogoče misliti. Teh pa se danes ne sme se iznesti. Pridite vsi in boste prav gotovo zadovoljni. Cene bodo reklamno nizke. Vstopnina: 10 Din, za akad. 8 Din, za trišolsko družino 20 Din.

× **Službeni list** prinaša v svoji prilogi k 37. številki z dne 8. t. m. med raznimi objavami razglas o ustanovitvi kopalniške družbe Kamnik d. d. v Ljubljani, razpis službe učitelja pripravnika na tekstilni šoli v Kranju, tri tožbene in 6 dražbenih, 10 konkurznih in poravnalnih oklicev ter več izprememb in dodatkov k vpisom v trgovski in združni register. Med razglasi raznih oblastev je tudi razpis ofertne licitacije za dobavo in montažo stavbno mizarskih izdelkov v novi mestni narodni šoli za Bežigradom.

× **Zanimalo vas bo...** da je v projektu ljubljanske in mariborske drame izmenično gostovanje obeh ansamblov dveh najboljših mariborskih in dveh najboljših ljubljanskih predstav. V poštev bi prišli mariborski Wildov »Idealni soprog« in Katajeva »Kvadratura kroga«. Ljubljanski ansambel pa bi odigral v Mariboru Linhardtovo igro »Matiček se ženi« in Zweigovo dramo »Siromakovo jagnje«. Gostovanje bi se vršilo med 20. in 25. majem. Ker so gostovanja odvisna od finančnega uspeha predprodaje, opozarjamo na te zanimive predstave. Če bo uspeh dovoljen je pričakovati v bodoči sezoni rednih izmeničnih gostovanj, kar bi vsekakor nudilo novo pestrost v repertoarju obeh gledališč.

× **Adela Trull oproščena**. Poročali smo že o razpravi proti Adeli Trull, ki je bila obtožena zaradi pomoči pri umoru svojega brata Viljema, ko je bila njena mati Ana zaradi umora lastnega sina obsojena na smrt na vešalih, ona sama pa na 15letno robijo, danes pa lahko že javimo, da je bila pri drugi razpravi, ki je bila včeraj v Zagrebu, oproščena in takoj tudi izpuščena. Obtoženka je z vso odločnostjo odklanjala vsako sokrivdo, ko je mati umorila svojega sina in njenega brata, obenem se je pa izgovarjala tudi na svojo bolezen. Tudi na smrt obsojena mati, ki so jo zasilili za pričo, je potrdila Adelinu nedolžnost. Ostale priče so predvsem ugotovile, da Adela Trull boluje na degenerativni nervozi in da je sploh duševno zaostala. Zvečer je sodišče proglasilo oprostilo sodbo.

× **Nevarno ugrizen otrok**. To sredo zvečer je na Rakeku popadel šletno Ernesto Torničevo pes, ki je baje policijsko dresiran. Otrok se je čisto mirno igral, ko je iznenada planil nadenj pes, o katerega dresuri vsekakor močno dvomimo. Pes je otroka hudo ogrizel po glavi in mu tudi precej raztrgal obleko. Mala Ernesta ima na glavi sedem ran. Zdravnik jo je doma za silo obvezal in takoj odredil njen prevoz v ljubljansko splošno bolnico. — Kakor je videti, se je dresura pri tem psu temeljito ponesrečila. V kulturnih državah je navada, poslati od psov ogrižene osebe takoj v Pasteurjev zavod. V Franciji je treba popadljivega psa celo ubiti in poslati truplo z ogriženo osebo vred v Pasteurjev zavod, ker pri takih psih steklina ni nikoli popolnoma izključena.

× **Strajk polagačev parketov v Zagrebu**. Delavci, ki polagajo parkete, so dobivali v Zagrebu doslej za polaganje novih parketov po 4 Din od kvadratnega metra, za popravila starih parketov pa po 2 Din, tako da so zaslужili pri 12—14 urnem delu na dan po 30 do 50 Din. Delavci so pa zahtevali 30 odstotno povišanje svojih plač, a ker jim delodajalci niso ugodili, so začeli štrajkati.

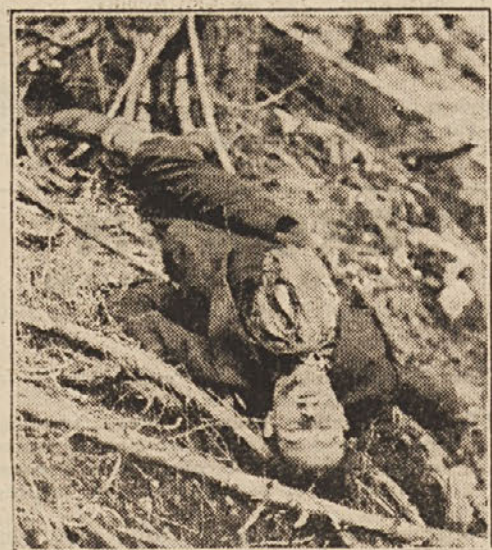
× **Trojčka je rodila**, kakor poroča »Politika« 30letna žena Gjorgja Grbovića nekje v Črni gori; mož, ki je star 60 let, ima sedaj 13 otrok. Leto prej pa ga je bila osrečila z dvojčki.

× **Prepovedana knjiga**. Z odlokom notranjega ministrstva je prepovedano uvažati in razširjati v naši državi knjigo »Die Verantwörtlichen in Weltkrieg«, ki jo je napisal Erick Jochberg. Knjiga je izšla pri Kellerju v Lipsku.

× **Zaradi na dražbi prodanega vinograda** je ubil s sekuro vinogradnik Sandor Limboc ki iz Iriga 3. aprila 54letnega kmeta Nikolo Čirića. Čirić je namreč izdražil na javni dražbi Limbockijev vinograd, a Limbocki ni pustil novega gospodarja v vinograd. Med obema je prišlo do hudega prepira, med preprom pa je Limbocki zgrabil za sekuro in Čirića ubil. Sodišče v Sremski Mitrovici je obsodilo Limbockeja na 8 let težke ječe.

× **Meščansko šolo za deklice** bodo z obremenjenjem ministra za prosveto otvorili na jesen v Banjaluki. Sedanja meščansko šola obiskuje okoli 400 učencev in učenk; a ker muslimani ne pošiljajo radi svojih hčerk v mešane šole, je ministrstvo odobrilo ustanovitev meščanske šole za deklice, da ugodni želje muslimanom.

× **Klofute po 200 dinarjev**. Karlovčani so znani, da se radi spoprimejo, zlasti v zgodnjih urah, in takrat si radi dele tudi zaušnice. Neka taka »afera« pa je prišla te dni pred sodišče in neki bojevitež je bil obsojen zaradi 3 zaušnic na 600 Din globe. Mož je bil zadovoljen, češ da bo poslej vsaj vedel, po čem so klofute; glede svojih »dobrih prijateljev« ne bo umazan...

Žrtev divjih lovecev gozdar Emil Kristof, kakor so ga v nedeljo našli nad Lučami mrtvega. Kakor smo včeraj poročali, sta Al. Robnik iz Podvolovljeka in Aleš Molčan iz Podveze že priznala zločin in čakala v zaporu v Gornjem gradu, da ju izroče okr. sodišču v Celju.

Ljubljana

* **Vodstva po Narodni Galeriji**. Prihodnjo nedeljo, dne 12. maja prične Umetnostnozgodovinsko društvo s prirejanjem vodstev po Narodni Galeriji, ki bodo ob nedeljah in praznikih meseca majnika, vsakokrat ob 10.30. Vstopnina ni. Ves program obsega naslednja vodstva: 1. nedelja 12. maja: odv. M. Marolt, Slikar Valentin Metzinger; 2. nedelja 19. maja: msgr. Viktor Steska: Baročni slikarji; 3. nedelja 26. maja: kustos dr. Ložar: Slikarstvo 19. stol. do Ažbete; 4. Vnebohod 30. maja: kustos dr. Ložar, Ažbe in impresionisti. Jeseni slede vodstva po gotški zbirki, ki bo dotlej znatno izpopolnjena, po zbirki tujih slikarjev, po zbirki Kavčičevih risb itd.

* **Beg pred poroko**. Mlada nevesta Helena pobegne tik pred poroko s simpatičnim Andrejem na deželo k svoji stari babici, ki misli, da je to mož njene nečakinje. Vsa srečna babica sli mladi neporočeni par v objem in pričakuje, da se ji bo rodil vnucik. Krepak dečko seveda, ne pa deklica, saj položi zvečer na prag nevestine spalnice tri vejice rožmarina. O, drugo jutro? Helenin zapuščeni ženin Valentin privihra za njo. Babica spozna resnico, se zgrozi pred grešno nočjo, ki jo je sama zakrivila in —! Kako se ta pregrešna pustolovščina konča in izpremeni v »Lepo pustolovščino« pridite pogledat sami na Sentačakovski oter v soboto, dne 11. ali v nedeljo, dne 12. t. m. Začetek predstave vsakokrat ob 20.15 uri. Predprodaja vstopnic od sobote dalje v Mestnem domu.

* **V »Filozofskem društvu«** v Ljubljani bo v soboto, 11. maja predaval univ. prof. dr. A. Ušeničnik o temi: Tomizem in sodobne filozofske smeri. Predavanje bo na univerzi v predavalnici št. 90. Društvo vabi vse, ki se zanimajo, k številni udeležbi.

* **Nočno službo imajo v petek**: lekarne Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Komotar, Vič, Tržaška cesta 12.

* **Znani interpret Chopinovih skladb** pianist Raoul Koczalski nastopi po preteku 30 let zopet na našem koncertnem odru. Izvajal bo izključno le dela slavnega skladatelja in pianista Friderika Chopina. Raoul Koczalski je pianist evropskega slovesa in poleg Paderewskega najodličnejši igralec Chopina. Na ponedeljkov koncert že danes opozarjamo in vabimo občinstvo, da si v predprodaji kupi vstopnice od 30 Din navzdol.

* **Aljažovo velepomembno delo** nam bo pokazala akademija, ki jo priredi Glasbena Matica v njegovo počastitev v petek 10. t. m. ob 20. v Filharmonični dvorani. O njem kot planincu in skladatelju bo govoril njegov najboljši poznavalec, znani turistični pisatelj prof. Janko Mlakar. Slovenski vokalni kvintet in celotni zbor Glasbene Matice nam bosta izvajala 8 njegovih najbolj učinkovitih, pa tudi najbolj popularnih skladb. Kot uvod bo združeni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice in drž. konservatorija zaigral dve skladbi za godalni orkester, ki se prvič izvajata v Ljubljani v koncertni dvorani. Prva je preludij in fuga na molive Hajdrihove davorijske Buči, buči morje Adrijansko, druga pa Šantlova Belokranjska serenada, za katero so porabljeni belokranjski narodni motivi. Predprodaja vstopnic po 10 in 5 Din v Matičini knjigarni.

* **Možgane si je pretresla** 23letna Mohar Ivanka, žena brivskega pomočnika iz Ljubljane. Padla je namreč tako nesrečno s kolesa, da so jo morali zaradi pretresa možganov prepeljati v tukajšnjo splošno bolnico.

* **Nezgodna pred cerkvijo**. Danes dopoldne je neznan kolesar pred cerkvijo na Viču povozil 70letno Kastelic Cecilijo. Pri padcu se je Kasteličeva precej opraskala in poškodovala. Zdravi se v splošni bolnici, vendar je upati, da poškodbe ne bodo imele hujših posledic.

* **Beda naših likovnih umetnikov** je stalen refren vseh razgovorov o naši umetnosti. — Ustanavljali smo tudi že najrazličnejša društva, da bi jim pomagali, pa so se vse akcije naglo izgubile v pesku. Tudi sami likovni umetniki so organizirani v večih društvih, ki jim je glavni namen socialna stran, a vendar še vedno moramo poslušati pritožbe, da naši umetniki nimajo niti toliko dela, da bi se vsaj za silo preživljali. Če so take razmere, je pa prav čudno, da se umetniki, zlasti pa umetniški naraščaj ne udeležuje natečajev, čeprav so nagrade skromne. Oblastni odbor Jadranske Straže je razpisal natečaj za kongresni znak JS. Razpis so svetovali in zahtevali umetniki sami. Ker na prvi razpis natečaja ni bilo nobenega osnutka, je JS morala razpis podaljšati, da je dobila vsaj en osnutek. Torej samo en osnutek, čeprav imamo skoraj preveč mladih umetnikov, ki se pritožujejo na brezposelnost, zlasti pa arhitektov, ki drugače iščejo taka dela. Nagrade so bile res skromne, namreč po 250, 150 in 50 dinarjev, vendar so pa tudi te vsote določili umetniki sami, češ, da je taka nagrada za tako malenkostno delo dosti visoka. Tudi neka naša šola je pismeno in ustmeno odklonila sodelovanje pri podobnih nagolah, čeprav mislimo, da spadajo k umetnostni obrti tudi osnutki za diplome in tako drobnarijo. Sedaj pa mi vprašamo naše umetnike, zakaj se natečaja ne udeležujejo, a se še vedno pritožujejo, da se javnost ne obrača nanje.

* **Razprava o letalnih zoper dr. Janka Tavzeza**. Včeraj dopoldne ob 10. uri je nadaljeval kazenskih sodnik okrajnega sodišča glavno obravnavo proti postnemu upravitelju v Velenju g. Ferdinandu Nadragu. Kakor je znano, je državno tožilstvo obtožilo g. Nadraga po § 302 — radi žaljenja časti poštnega ravnatelja dr. Janka Tavzeza. Obtoženica pravi, da je obtoženec 22. aprila lanskega leta oddal v nabiralnik kolodvorske pošte 22 letakov, ki so bili naslovljeni na najodličnejše osebnosti v Beogradu in Ljubljani in ki so očitali g. dr. Tavzeza nečedno zadevo, ki se je primerila l. 1933 na dan letalskega mitinga neki poštni uradnici v njegovi pisarni. Zasižanih je bilo več prič, ki so v bistvu izpovedale razbremenilno za g. Nadraga. Obdolženec je bil na podlagi § 280 k. z. oproščen od obtožbe zaradi letakov.

Maribor

△ **Narodno gledališče**. V soboto 11. maja ob 20. uri premiera Nedbalove opere »Poljska krič«. — Red D.

△ **Kino Union**. Vesela opereta »Suzana« z Lilian Harwey v glavni vlogi.

△ **Nova zadruga**. V sredo zvečer je bil v Narodnem domu ustanovni občni zbor registrirane zadruge z o. z. »Sokolska planinska koč«. Občni zbor je sklicalo Sokolsko društvo-Matica, ki namerava s pomočjo drugih sokolskih edinic in vse nacionalne javnosti postaviti na Pohorju planinski dom za sokolske planince in zimске sportnike.

△ **Planinski dirindaj** bo v soboto 11. maja v veliki unionski dvorani. Slovensko planinsko društvo priredi svoj tradicionalni ples z vsemi sladkostmi in posebnostmi.

△ **200.000 Din** se je do sedaj zbralo za spomenik pokojnemu kralju v Mariboru. Odbor za postavitev spomenika se bo te dni obrnil znova na one, ki še niso prispevali.

△ **Na Pohorje!** Vsem onim, ki letos še niso bili na Pohorju, ker domnevaajo, da so ceste blatne, sporočajo planinci, da so poti suhe in porabne. Pohorje pa prav sedaj spomladi nudi najlepše čare.

△ **Kaj bo s promenado na Aleksandrovi cesti?** Potekajo že tedni in dela na ureditvi promenade na Aleksandrovi cesti še vedno čakajo na končno ureditev. Prav sedaj v pomladi se bi morale urediti cvetlične grede, ko je čas za to. Tako pa nudi sedanje stanje promenade, ki ni niti asfaltirana, zelo nelpo sliko in vpliva posebno na tuje neugodno. Na merodajnih mestih pravijo, da ni denarja in da se bodo dela nadaljevala v poletnih mesecih. Bomo videli!

△ **Škropilne ceste in ulice!** Mariborčani se upravičeno pritožujejo nad škandaloznim škropljenjem mestnih ulic, cest in trgov. Za vsakim vozilom se dvigne prah, ki ovije pasante v prave oblake, a tudi na hišah in izložbah se nabira debela plast prahu. Če že hoče naše mesto veljati privlačno za tuje, je potrebna tu pred vsem vzorna snaga in čistoča. Prah gotovo ni nikaka privlačnost za tuje, ko se ga že domačini s težavo otepajo. Zato naj merodajni poskrbe, da bodo ulice očiščene in zadostno škropljene.

Celje

■ **Peš izlet v Šmartno v Rožni dolini in na sv. Kunigundo** priredi v nedeljo, dne 12. t. m. celjska podružnica Saveza privatnih nameščencev. Odhod ob 1/210. uri dopoldne izpred pravoslavne cerkve.

■ **Mestno avtobusno podjetje sporoča**: V soboto 11. t. m. vozi mestni avtobus izpred kolodvora ob 1/220. uri. Povratek iz Logarske doline v nedeljo zvečer po želji izletnikov. Cena vožnji tja in nazaj 48 Din. Prijave se sprejemajo v pisarni mestnega avtobusa, v poslopju Mestne hranilnice do sobote do 18. ure. Vabljeni, ki se hočejo naužiti pomladne krasote Logarske doline.

■ **Olepševalno in tujsko prometno društvo** v Celju ima svoj redni občni zbor dne 13. maja ob 1/220. uri v restavracijskih prostorih Narodnega doma z običajnim dnevnim redom.

■ **Mestno gledališče v Celju**. Domači igralci pripravljajo vpriporitev Lengvelove drame »Tajfun«, ki bo v kratkem. Gostovala bosta gospoda Milan Skrbineš iz Ljubljane in Vladimir Skrbineš iz Maribora.

■ **Ordinacijske ure v državnem protituberkuloznem dispanzerju v Zdravstvenem domu v Celju** so: za otroke in solarje ob ponedeljkih in sredo ob 16. do 18., za ostale pa ob torkih, četrkih, petkih in sobotah od 8. do 10.

■ **Grafični faktorji** iz vseh mest Jugoslavije bodo zborovali v Celju v nedeljo, dne 26. maja ob 10. uri dopoldne v Narodnem domu.

■ **Drž. krajevna zaščita dece in mladine** za Celje in okolico priredi cvetlični dan v soboto 18. maja.

■ **Podmladek Jadranske Straže** na celjski drž. realni gimnaziji priredi akademijo v soboto 11. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Nar. doma.

Bloke

Volitve v narodno skupščino so tudi pri nas na Blokah potekle v popolnem miru. Za listo g. Jevtića s kandidaturjo dr. Marušiča je bilo oddanih 318 glasov, za listo dr. Mačka pa 154. To je več kakor v vsem ostalem srezu skupaj. Bloški Mačkoveci so prav posebno vrste ljudje. Do pred enega meseca so bili vsi člani JNS, potem so se deloma prelevili v socialiste, večina je šla k Hodžerovcem in ko je bilo Hodžerove slave konec so se kompaktno napotili k Mačku. Prav posebno agilen je bil tukajšnji občinski odbor z predsednikom občine na čelu, ki je bil pred kratkim še predsednik JNS na Blokah. Nerazumljivo je, da je naša duhovščina s tako vehemenco nastopala in volila Mačkovo listo, kar je v očitem nasprotju z intencijami knezoškofijskega ordinarijata. Še celo cerkveni stolp so uporabili za metanje letakov med vernike, ko so šli od maše. Verujemo, da je bila zmotna samo trenutna in da je iztizenjenje že nastopilo.

Begunie pri Cerknici

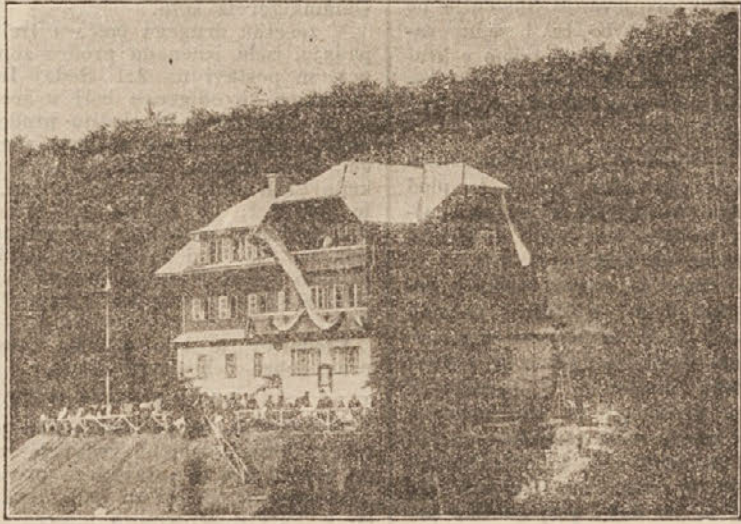
Lep zgled državljsanske dolžnosti sta pokazala šletni gospod Bonač Anton iz Begunj. Nekdaj vnet pristaša SLS je prišel 5. maja na volišče ter oddal slovesno svoj glas državnim listi g. Jevtića; nadalje 60letni gospod Švigelj Franc, posestnik na Kožljeku. Dasi zelo težko bolan je prišel iz svoje vasi, ki leži visoko na hribu, eno uro peš na volišče v Begunje, ter istotako oddal svoj glas državnim listi g. Jevtića.

Pohorje in tujski promet

Tujski promet na našem zelenem Pohorju je zavzel zadnja leta toliko obseg, da za zadovoljitev domačih in tujih gostov niso več zadoščale planinske kočice. To in pa želja še bolj popularizirati Pohorje s tem, da se gostu nudi za zmerno ceno čim udobnejše bivanje, je rodila vrsto novih planinskih zavetišč, ki pa so zavzela že kar značaj hotelov, opremljenih z vso udobnostjo. Tako sta nastala pred vsemi krasen Senjorjev dom na Ribniškem sedlu in pa tik nad Mariborom krasen Pohorski dom. Sredi temnih in dišečih pohorskih gozdov so si mariborski občinski

predvideni za skoraj 3 km dolgo pot na 300.000 Din, bodo pa najbrže nižji. Banska uprava je iz državnega fonda za javna dela nakazala v ta namen 60.000 Din, julija preteklega leta se je začelo z deli. Dovršena zveza med Pohorskim domom je prišla takoj do veljave, čeprav izvršena samo v izkopu in nasipu. V zimskem času pa kaže ta zveza že sedaj idealno sankališče. Zeleti je, da se letos prične s končno ureditvijo ceste, ki bo še bolj dvignila interes za Pohorje.

Obisk Pohorskega doma je znatno preseljen onega iz leta 1932. Preteklo leto je

uslužbenci zgradili mogočno hotelsko stavbo, ki lahko v vseh ozirih konkurira s sličnimi inozemskimi planinskimi hoteli.

Te dni je imela zadruga »Pohorski dom«, ki je lastnica zgoraj omenjenega doma, svoj redni letni občni zbor, ki je bil peti od obstoja zadruga. Zaradi velike važnosti, ki jo ima omenjena zadruga za splošen tujski promet na Pohorju in pa zaradi nekaterih zanimivosti, ki podajajo smernice za bodočnost, podajamo nekatere podrobnosti tega občnega zbora.

»Pohorski dom« leži nekaj metrov pod Mariborsko kočico. Ze v prvih letih apartno opremljena stavba, je v preteklem letu pridobila na novih udobnostih. Ena najvažnejših pridobitev je bila zgraditev električne centrale, ki oskrbuje s tokom poleg doma še bližnje Mariborsko kočico, predviden pa je priklop še nekaterih vil, ki si jih bodo zgradili v neposredni bližini privatniki. Projektirana banovinska cesta Reka—Sv. Arah proti Pohorskemu domu in Mariborski kočici se je vsaj nekoliko približala uresničitvi. Banska uprava je odobrila omenjeno zvezo, člani zadruga in SPD pa so izvršili terensko izmero. Cestišče bo le 3 m široko, kar bo zadoščalo samo za en voz, za srečavanja pa so predvidena pogosta izogibalšča. Stroški odcepa od zgoraj navedene črte so

bilo 867 gostov, ki so skupno prenočevali 3276 noči. Od inozemcev je omeniti predvsem goste iz Avstrije, Češkoslovaške in Italije. Od naših državljanov prihajajo številni gostje iz Zagreba, Beograda, manj iz Ljubljane. Seveda prednjačijo nad vsemi Mariborčani, ki čisto in številno posečajo dom.

Stroški za bivanje v domu so res majhni in je cena sobam od 15 do 30 dinarjev, prehrana pa se je znižala v ceni za 20%. Tudi najrazvrajenejšemu gostu nudi bivanje v domu veliko udobnost. Glavno kar je, je to, da je tudi revnejšim slojem omogočeno vsaj nekaj dnevno bivanje v udobnosti in na svežem, zdravilnem zraku. Poset Pohorskega doma kot tudi vseh drugih pohorskih postojank, bo letos gotovo narastel. Pohorje je bilo letos uvrščeno v vrsto planinskih zdravilišč in uživajo gostje po 7-dnevem bivanju ugodnost brezplačnega povratka domov na železnicah.

»Pohorski dom« upravlja načelstvo, ki je bilo izvoljeno leta 1933. za dobo treh let. Tvorijo ga: predsednik magistratni ravnatelj Franjo Rodošek, podpredsednik šef socialno-političnega urada Tone Brandner, gospodarja France Bezljaj in Anton Vončina, tajnik Jože Gorup, predsednik nadzorstva Jože Barle.

Magoličeva jubilejna razstava

Svojo 75letnico obhaja Srečko Magolič z veliko razstavo slik svojih v Jakopičevem paviljonu. Vse tri dvorane so nabit polne in človek se mora čuditi življenjski sili tega moža, da v tako častitljivi starosti more pro-

ducirati s pravo mladeniško močjo toliko novih del. Vse te slike je namreč naslikal v zadnjih petih letih, kar je pač najlepši dokaz, da Magoličeva navzlic njegovim 75 letom ne smemo še imenovati starca.

Senat pod kostanji

Diktatura — Revolucija — Visoka politika v soparici dalmatinskih kleti

Ljubljana, 9. maja.

Državne volitve, ki so pravkar prinesle znamenito enotnost in nedeljivost Jugoslavije, še vedno razburjajo duhove. Ljudje, ki so po častitljivosti svojih let že kolikor toliko odkaknjeni od dnevnega vrveža, prihajajo vsako dopoldne v »prosto naravo«, kjer jih vabi zelenje močno pristrizanih kostanjev v Zvezdi. Vremenska hišica je orientacijska točka. Gospodje prihajajo, pregledajo, kako bo z vremenom, ugotovijo vsak dan sproti, da je bila zima letos izredno mila in da je pomlad nenavadno lepa, nakar preidejo v politiko.

Ali je Jevtič zmagal ali ni zmagal, to je zdaj vprašanje! Zmagal je že, seveda je zmagal, toda sicer in sploh! Kaj je z Mačkem? Čemu so ga neki izpustili? Teh mladih ljudi ni mogoče nič več razumeti. In zdaj pride v parlament toliko mladih ljudi. Kdo jih bo pa krotil?

Plešast gospod, suhljat in močno nervozen, se pogleda po oguljenem površniku. — »Prav za prav — kako mislite, gospod kontrolor?« ga je pripravljen poslušati debelušec, ki se neprestano smehlja, kakor da že okuša sladkosti najčistejšega paradiza. »Tako so mi zdi, da brez diktature nikakor ne pojde.« — »Čisto moje misli«, potrdi debeli in predlaga, naj bi sedla. Letos se tako zgodaj začenja toplota in on je nagnjen k potenju. Aha, on je nagnjen k potenju. Aha, diktatura. Na vsak način. Brez diktature ne pojde. Ali pa —

Beseda je le prehuda in moža se spogledata. Od nekod — kakor da jo je prinesel veter —

šine beseda revolucija. Za božji čas! Strašno: revolucija!

Gospod kontrolor zopet ogleduje oguljeni površnik in šteje: »Bo, ne, bo, ne, bo — —« Modrost je konec. Zadnji gumb na površniku je odtrgan. Zdaj gospod kontrolor ne ve, ali naj ga šteje ali ne. In vsega tega je kriva Agata, ki je na stara leta postala tako preklensko sodbna, da leta po družtvih in sejah, mesto da bi se brigala za moževe gumbce. Tak nered! Jaso, da v teh razmerah ni mogoče pričakovati nič drugega kakor revolucija. Ako resne ženske izgube čut za dom in družino, kaj naj potem pričakujemo od mladine?!

Gospoda sta zamišljena. Debeli se smehlja, suhi si nervozno boža plešo. Krog njiju raste gneča tovarišev. Vsi so polni diktatur in revolucije. »Ne pomaga nič«, meni nekoliko grbasti in kratkovidni upravitelj. »Sončne pege razburjajo človeštvo. Dobro, da gremo h kraju.«

Gospodje govore počasi, kakor se spodobijo njih letom, čas pa beži. Kakor bi trenil, udari ura polдне. Treba je domov. Kosilo, malo dremavčka za odmor, potem pa na požirek. Saj ni, da bi človek pil, le družina je prijetna. Dalmatince. Dva deci, še dva deci, pa naj bo za slovo še tri, saj ni vsak dan.

Družba je mošana, mlado in staro, celo dekleta so vmes. Človek si brez pohujšanja lahko privoščiti kak pogled, reče lahko kaj okroglega in vendar ni zamere. In potem je tu doma politika. Proti desetim zvečer so nenadoma

Gojenke VIII. večernega gospodinskega in kučev drž. železnic v Ljubljani. Na sredi predsednik zadruga, višji kontrolor g. Jože Furlan, na levi pa gđ. Močnikova, ki poučuje jih smo obširno poročali v predčerašnji številki

harskega tečaja Nabavljalne zadruga uslužbenik odbora, višji kontrolor g. Jože Furlan, na levi pa gđ. Močnikova, ki poučuje jih smo obširno poročali v predčerašnji številki

Tudi nič manj borben ni Magolič, kakor je bil pred 20, 30 in 50 leti. Se vedno nam piše zafrkljive storije iz naše bele Ljubljane in še vedno se njegovemu humorju smeje v mestu in na deželi. Neizčrpen je in nikdar ne omaga, da bi ga žalili, če bi mu prerokovali samo 100 let. Tudi z umelnakarji se še vedno preklja in seka po slikarskem čehu in diplomah v razstavnem katalogu. Nobene umetnostne šole ni videl znotraj in sam pravi, da mu je bilo slikarstvo le v oddih in razvedrilo v borbi za kruh. Izpoveduje se, da hodi po stari poti ter hrepeni vse življenje po cilju, ne upa pa, da bi ga kdaj dosegel, ter resignirano ugotavlja, da so bila leta hitrejša od njegovega napredka. Pravi, da ne ve, kako daleč je došel na svoji poti in da še vedno ne vidi cilja pred seboj. Vsakdo mu mora priznati, da ima in je imel vedno zares krepko voljo, ker je dosegel mnogo več, kakor človek more prisoditi tudi najambicioznejšemu diletantu.

Njegove barve so vedno bolj sveže in vedno bolj žive, morda celo preveč žive, da njegove slike nimajo dosti tona. Slika le s tremi ali štirimi barvami, kar vedno poudarja, vendar mu pa ta način ni v korist, ker so slike zato skoraj vse enake. Na zadnji razstavi pred petimi leti je bil znatno mehkejši in finejši, sedaj je pa postal oster, večkrat trd in kričoč, pri motjih pa že nekoliko mehkužen. Podoben pojav smo opazili tudi pri Franketu, kjer so se proti kraju njegovega velikega dela barve čistile, jasile in končno so se njegove slike popolnoma raznežile tudi glede motivov. Devdesetletnik je pričel gledati in slikati kakor deviška samostanska umetnica. Na starost človek postane idealist. Seveda Magolič še ni tako daleč, vendar je pa postal skoraj mladostno čuteč in dekliski, kar pa seveda publiko ugaja na moč. Prav pravi: »Nisem moderen in ne iščem novih potov — po stari, jasno markirani poti hodim, ker le ta pot je prava, bogu in ljudem dopadljiva.« Na drugi strani je pa tudi res, da neprestani izprehodi po istem potu postanejo vsakdanji in dolgočasni. Zares je zanj solnce vedno bolj blesteče, zelenje drevja in trat vedno bolj sočno in vse doživljati vedno bolj močno. S svojo neusahljivo silo grabi Magolič te lepote in jih

poudarja ter podčrtuje, ker se jih ne more nagledati. Zato gre tudi vedno bolj v detajl, da večkrat skoraj ne vidimo celote. Vse je zeleno — belo — sinje — sivo in človek se oddahne, ko vidi rdečo »Aculejo«.

Znatno boljše in prav mojstrske so pa nekatere njegove slike z Jadrana. Torej bomo vendar imeli prav, da so izhrojena pota dolgočasna. Magolič je prvič slikal morje in prvič občudoval njegovo raznolikost, zato se je pa tudi z zanimanjem poglabil v vse probleme marine. Sveže so te stvari in slike morja z atmosfero so najboljše na tej razstavi. Sicer vidimo po drugih razstavah prav mnogo marin, vendar lahko trdimo, da bi tudi Magoličeve marine krasile vsako razstavo.

Ljudje imajo najraje take pokrajinske motive, ki jih dobro poznajo, zato pa Magoličeve slike tudi tako radi kupujejo. Prav veseli nas, da je prodal že devet največjih in večjih svojih slik, kar dokazuje, da imajo ljudje še vedno denar za umetnost, ki jim je všeč. Kupeje pa opozarjamo še na njegove sveže »Posavje« in »Savo pri Mojstrani«, ki ima neizrečeno čist in svež zrak. Te dve pokrajini sta gledani široko in slikani prav interesantno. Koliko se je Magolič izpremenil, pa ljudje lahko primerjajo na njegovih »Gabrih na gradu«, ki so še mehki in v tonu, ter sedanjimi njegovimi slikami. Izbera je ogromna in pogledajte n. pr. tudi nežno meglico na »Zimi ob Malem grabnu« ter se boste prepričali, da Magolič zares zna. A. G.

Pa brez zamere

V človeškem življenju se dogaja marsikaj, kar človek skoro ne bi verjel, da je mogoče, pa je res.

Dandanes imamo n. pr. povsod dovolj velikih podjetij. Imamo velebanke, veleindustrije, veletrgovine in še »ako vele«. Po vseh teh »vele«-jih gospodarijo ravnatelj, podravnatelj, glavni ali da se lepše sliši »generalni« tajnik in tako naprej. Vsi ti veliki in visoki gospodje imajo navado, da govore prav lepo o tistih »vele«-jih, ki jih tako dobro rede. Tudi če tisto »vele« že ni več prav »vele«, ampak je že bolj podobno skromni »pariji«. Lepo govorjenje narekuje in zahteva že navadna dostojnost, ker je grdo pljuvati v lastno skledo.

Zgodi se pa včasih le, da kakšna »vele« svojega ravnatelja itd. odpusti. Vzroki so lahko različni. Jasno in razumljivo je, da tak odpuščenec s svojo »sodo ni zadovoljen. Toda če ima le še nekoliko čuta za dostojnost in pa trohice »aležnosti« v sebi, se ne bo nad »vele«-jem maščeval s tem, da bi grdo govoril o njem, ampak bo tudi v tem slučaju pokazal, da ni nizkoten in podel, ampak da je mož in da je človek!

Neke posebne vrste »vele« je tudi država, ki je največje podjetje. To podjetje vodi ravnatelj-ministri, vodijo ga poslanci itd. Zgodi se pa tudi pri državi, da mora kakšen minister ali poslanec oditi. Kdor misli, da so med temi gospodi samo dostojni ljudje, se jako moti, kajti prav pogosto se zgodi, da se tudi med njimi najdejo taki, ki po svojem odpustu nimajo hujše skrbi in večje brige kakor to, kako bi se zaradi »krivičnega« odpusta maščevali. Maščujejo pa se navadno s tem, da gredo v opozicijo! Nekaj imen takih užaljenih veličin se nahaja na listah opozicije tud danes.

Ali ne bi ti ljudje rajši vsaj molčali? Molč bi bil vsekakor dostojnejši, bolj možat in bolj človeški.

Ali ste se že naročili na „Glas naroda“?

vsí problemi čisto jasni. Kaj pa nam sploh manjka? Ničesar, prav ničesar! Treba je samo prav začeti in ukazati je treba znati. Kdo bo ukazoval? Ali bo Jevtič ali Maček? Nič. Minka se smeje, Tončka ponuja sardelice, pečene, v olju, obročke, karkoli kdo želi. In dalmatince teče in Kleinmeyerjev kolporter pride s knjigami in ponuja »Pol litra vipavca« in »Spake« in »Pisma za tebe«. Samo lepo branje in ne bo nikomur žal. Ponuja in tudi proda. In politika se razpleta dalje. Na vsak način je treba zvišati pokojnino. Kaj naj človek počne s tem nekaj dinarji! Še za dalmatince ni dovolj. In vse tisto, kar je zlezo previesoko, je treba odžagati. Saj tudi drevju pameten vrtnar sproti požaga take predivje mladike, ki samo pijejo sok.

»Boš žagal, boš! Kdo se ti bo pa pustil?«

»No, no, bomo videli! Jaz pa vem, da bo Jevtič to naredil!«

»Ti veš, ti? Saj ga še volit nisi šel?«

»Jaz? Prosim, jaz sem bil in ostanem državotvoren. Jaz sem zmeraj za pravico.«

»Za korito si, za korito! Samo do njega ne moreš!«

Taka nesramnost! Minka in Tončka morata napeti vse sile in sklicati na pomoč najbolj preklano žensko lokavost, da pomirita duhove.

»Saj ni bilo nič, gospodje. Samo malo ostro je rekel. Kdo bo zameril vsako besedo?«

»Pa naj da za liter, če je res tako!«

Liter dalmatince je vsem zadosten dokaz sporazuma in edinstva. Minka in Tončka se smehljata. Kozarci zvone. »Pridi Gorenje —«

Na pragu čaka oko postave:

»Gospoda, policijska ura, prosim!«

O revoluciji v prebavnih organih ne govorimo, o diktaturi doma za zavesami rajši molčimo. Senat je senat in zasluži spoštovanje.

Še o ogroženem Slovenstvu!

(Politična razmišljanja praktičnega Jugoslavana)

IV.

Priljubljena fraza budnih stražarjev na braniku ogroženega Slovenstva je posrbohrvatenje, totalno posrbohrvatenje slovenskega naroda, v kolikor še živi na ozemlju od zapadnih državnih mej tja do panonske nižine, Sotle in dolenskih Gorjancev. Vsa naša narodna manjšina, živeča izza državnih mej na zapadu in severu je obvarovana pred to balkansko nevarnostjo.

Recimo, da so vse te domneve resnične! Proces posrbohrvatenja našega ljudstva bi se moral seveda izvršiti na našem narodnem telesu na zunaj in navznoter. Preobraziti bi moral s pomočjo zunanjih sredstev, jezika in pisma, duha slovenskega ljudstva ter mu vtisniti bistvene znake srbohrvatske duhovnosti.

Duhovnost človeka kot edinice nekega posebnega psihičnega, kulturnega, gospodarskega in socialnega razvoja, ki se v življenju kaže kot etniška vrednota in enota, imenovana narod, ni rezultat življenja nekaterih desetletij ali celo stoletja ali dveh. To, kar imenujemo v našem primeru z eno besedo slovenski duh, je plod življenja našega ljudstva v Alpah samih in na njih južnih pobočjih za mnoga stoletja nazaj. Ta slovenski duh se je ustvarjal in razvijal v posebnih zgodovinskih, geografskih, gospodarskih, kulturnih in socialnih prilikah že mnogo stoletij pred nastopom slovenskega pisma, pred Trubarjem, slovenskim Mesijo, in njegovimi učenci. Ta slovenski duh se je razvijal (mimogrede naj to še posebej podčrtamo!) preko stoletij brez žive nacionalne zavesti v današnjem smislu besede. Vzdržal je vso strahoto srednjeveškega kmečkega suženjstva, ohranil se je, čeprav v vedno bolj zoženih etnografskih mejah, vkljub silovitemu kulturnemu in gospodarskemu pritisku prej in bolje organiziranega, nasilnega nemštva, do današnjih dni. Preživel je kakor ostala Evropa vse faze kulturnega in nacionalnega dviga lastne duhovnosti od francoske revolucije dalje, prenesel je vso grozoto svetovnega klanja, ki se je delno odigralo baš na njegovih tleh, da je končno otreseel raz sebe suženjske verige habsburško-avstrijskega jeroštva in postal sam nosilec državnoopravne organiziranega življenja kot vsak kulturni narod Evrope. Vse to življenje, ki smo ga tu le v bežni skici nakazali, nam nazorno kaže vso notranjo silo in odpornost slovenskega duha, ki je znal utreti pot svojemu razvoju v težkih zunanjih življenjskih prilikah, kakor je bilo naše prisilno sožitje z brutalnim in z imperialističnimi cilji obsedenim Nemštvom.

Daleč je bil nemški Dunaj, vendar tako blizu, da smo vsi občutili vso težo njegove germanizirajoče barbarske pete!

In sedaj, ko smo v teh povojnih letih bili sami priče lepega razvoja v vseh področjih človeškega udejstvovanja na slovenskih tleh, naj povlečemo še paralelo med germanizirajočim Nemštvom in ofenzivnim Srbstvom, kakor se nam kaže v otroški zaskrbljenosti naših budnih stražarjev na torišču ogroženega Slovenstva!

Jezik in pismo (v našem danem primeru srbohrvaščina in cirilica!) bi mogla biti res uspešno sredstvo za preobrazbo slovenskega duha. A to le v slučaju, če bi jezik in pismo (to pot govorimo o slovensčini in latinici!) tvorila bistvo slovenske duhovnosti, če bi tedaj pomenilo biti pravi Slovenec že samo dejstvo, da po slovensko govoriš in pišeš. Slovenski duh pa je slovenska misel, slovenska občutja, slovensko gledanje; je kulturna, gospodarska in socialna tradicija naše zemlje za dobrih trinajst stoletij nazaj. Te slovenske tradicije pa ni mogoče odpraviti z nikakršnim odlokom kraljevske vlade, niti je ni mogoče zlomiti s presmešnimi fantazmagorijami raznih jugoslovanskih posili filologov in nacionalističnih »politikov« v državi, ki se oglašajo tu pa tam med nami in vprizarjajo s slovenskim budnim stražarstvom svoje vse, nekrvave boje političnega in kulturnega Donkijotstva.

Drugo pa je vprašanje srbohrvaščine pri nas kot drugega državnega jezika! Da bo srbohrvaščina delno zavzela mesto, ki ga je med nami skozi dolga stoletja po sili zunanjih razmer imela nemščina, je pa v naravi sami našega sožitja s Srbi in Hrvti v eni in isti državi. A tudi od te strani ne more groziti naši duhovnosti, v kolikor bo doživela svojo iskreno jugoslovansko orientacijo v državnoopravnem smislu besede, nobena nevarnost posrbohrvatenja. Kajti kultura, nacionalna kultura v boju za nadvladanje nad kulturo drugega naroda tudi z zavestno pomočjo vsega državnega aparata ne more zmagati tam, kjer gre za višje kulturne kvalitete. In celotno duhovno življenje Jugoslavije nas potrjuje v priznanju dejstva, da fluktuirajo vse dobrine kulture v evropskem smislu besede, v kolikor so v zvezi z duhovnim, gospodarskim in socialnim življenjem jugoslovanskega državljanja v neizmerno večji meri od zapada proti vzhodu kot pa narobe.

In to je tudi naravno! Saj se je vršil in se še vrši ta proces na enak način tudi v ostali Evropi. Zapad je bil in ostane še za dolgo dobo učitelj Vzhoda. A mi Slovenci smo po vsej svoji duhovni strukturi čisti zapadnjaki!

Kar se tiče vprašanja cirilskega in latinškega pisma, moramo najprej ugotoviti primarno resnico, ki je za mislečega človeka na dlani. Kakor ni latinica bistven znak našega duhovnega obraza, ki je slovenski, ampak je na priliko le od nekega zgodovinskega slučaja privzeto zunanje sredstvo za izražanje naše samosvoje kulturne biti, tako ne more biti in tudi ni cirilsko pismo bistvena črta na zavojevalnem pohodu se nahajajočega Srbstva. Srbstvo, duhovno Srbstvo, je kakor Slovenstvo po svoji strani rezultanta stoletne življenjske tradicije samosvoje ljudstva, ki si je ustvarilo svoje notranje lice v bistveno drugačnih zgodovinskih, zemljepisnih, kulturnih, gospodarskih in socialnih prilikah v srednjem in južnem Balkanu. Pozabiti ne smemo tudi, da se je srbska kulturna in gospodarska ekspanzija v srednjem veku in tudi kasneje vršila pretežno le v vzhodno in južno smer na Balkanskem polotoku; nekoliko se je razrastla tudi v smeri do Donave in v Ogrsko nižino, najmanj pa je šla v zahodni pravec, kjer je zajela v svoj tok le Bosno, a še te ne v polni meri. In sedaj naj ti to Srbstvo v enem mahu prekvasi in zavaruje s svojo kulturno močjo najskrajnejše zapadno krilo jugoslovanskega ozemlja, na katerem se je ohranil naš slovenski rod že preko tisoč let ter se celo izoblikoval v visokovredno kulturno samobitnost evropskega zapada! A ta čudež naj se izvrši po mnenju naših Slovenborcev z nedolžnim sredstvom cirilskega pisma!

Jugoslovaniščina, umetna tvorba slovensčine in srbohrvaščine, kot sinteza jugoslovanske duhovnosti bodočih dni pa je nesmisel, vreden duševne višine in globine nacionalnih »politikov« in posili filologov, ki jih odlikuje kot vse pritikavce neobičajna topost za vse realno možno v življenju. Le bežen pogled po jezikovnih prilikah v Evropi in v ostalem sve-

vilu križ preko vseh nakan nac. sportu sovravnih elementov.

Slično afero pa je bil mariborski sport obogaten pred kratkim. V motosekciji »Peruna« je prišlo po zaslugi raznih ljudi, ki jim je pri srcu vse prej kot stremljenje po nac. okrepitevi sporta in po idealnem sportu, do nesoglasij in nerednosti, ki so resno ogrožale nadaljnji obstoj motosekcije »Peruna«. Radi nerednosti v blag. poslovanju je sekcija postala finančno pasivna, dragoceni arhiv sekcije se je porazgubljal po skladiščih nekaterih tvrdk, sploh so bili na delu ljudje, ki jim je bil edini namen razdreti in porušiti sadove večletnega nesebičnega delovanja slov. sportnikov. Ko je uprava »Peruna« hotela nastale razmere razčistiti, so nekateri člani pričeli ustanavljati nov klub, obenem pa razširjali vesti, da bo »Peruna« razpadel.

Nedavni občni zbor motosekcije »Peruna« je prinesel v napetost jasnosti. Članstvo je soglasno zahtevalo, da se razdiralne elemente izključi iz »Peruna« in da se naj zadeva preda drž. tožilstvu. Obenem pa je članstvo znova dokumentiralo, da ima pred očmi še vedno prave nacionalne in sportne smotre in da je bilo delo razdiralcev brez uspeha. Motosekcija našega zaslužnega kolesarskega in motociklističnega kluba bo obstojala še vnaprej in pričela s še živahnijim delom.

Kot so taka poglavja v sportu žalostna in obojansko vredna, je prav, da se z njimi spozna tudi javnost. Ljudem, ki nimajo pred očmi zgolj sportnih in nac. smotrov, se naj

karavano v Bagdad po nevesto, so razbojniki med potjo oropali in pride kot berač v mesto. Tu potloži svojo nesrečo Kadiju (g. Primožič) in mu prizna, da se je medtem zaljubil v prekrasno dekle (g. Gjurgjenac), ki jo je ugledal skozi okno, ko je veter slučajno odgrnil zastor. Kadi spozna, da je princ zaljubljen v hčer njegovega največjega sovražnika Muvačaka (g. M. Rus). Kadi mu ne veruje, da je resničen princ in ga iz maščevanja — hoteč osramotiti Muvačakovo rodbino — predstavi vendarle kot prince in posreduje njegovo ženitev z Zemrudo. Med tem pa pošlje sla, ki razkrije, da doževni princ ni nič drugega, kot navaden berač. Zemruda se maščeje nad Kadijem na ta način, da ga omami pod pretežno, češ da je Kalfakatadri, hči barvarja Usta Omarja (g. Marčec). Očarani Kadi zapodi svojo ženo in obljubi dozdevni barvarjevi hčeri zakon. Na javnem trgu zasnuje dekle pri Omarju. Ta se snubitve na vso moč brani, češ da je hči nenaavadno grda. Kadi, pripravljen od Zemrude na tak odgovor, vztraja. In ko dobi končno po visoki odkupnini Omarjevo hči in se mu ta razkrije, vidi da je resnično grda. Zemruda se pojavi in prizna, da je iz maščevanja zapeljala Kadija v to dejanje. Med tem pride pa že bagdadski Kalif (g. Petrovič) in pojasni, da je namišljeni berač, s katerim se je poročila Zemruda — resničen princ.

V opero so vpleteni različni baleti, oriental-

skva molitev, ves libreto pa preveva pravilijuna fantazija.

Po večerajšnji generalni vaji sodeč je predstava dobro pripravljena, scenično razgibana in pestra. Vloge so v rokah naših najboljših pevcev in igralcev — le — če bi smel svoje skromno mnenje izraziti — opera potrebuje še temeljitih črt, ki bi dejanje zgostile in ga tako močno poživile. Režija je v rokah prof. Osipa Šesta, ki je s pomočjo scenografa g. arh. Franca dal vsej predstavi prikupno zunanje lice in svežino. Muzikalno vodstvo je v rokah g. dr. Švare — in če omenim, da se je o njegovem delu izrazil gospod skladatelj izredno laskavo, mislim, da mi ni treba drugih pripomb.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

Samo eno splošno pripombo: Če se je gledališče odločilo, da bo odslej povabilo h generalnim vajam tudi zastopnike tiska in zunanje goste, mislim, da bi bilo zelo umestno, če bi voditelji predstav v svojih dokončnih režijskih opombah — vsaj pred javnostjo — opustili čisto neokusne opazke.

vsako udejstvovanje v tem oziru onemogoči. Po tem temeljitem razčiščenju v motosekciji »Peruna« je želja javnosti, da bi se končno razčistili tudi odnosi med mariborsko kolesarsko podzvezo in »Perunom« in to na način, ki bo reprezentantu nac. kolesarskega in motociklističnega kluba na severni meji »Peruna« dal zaslužno rehabilitacijo. —o—t.

DRUGI PORAZ IRSKE
Nemčija—Irska 3:1 (1:1)

Dortmund, 8. maja (r). Danes se je odigrala na tukajšnjem stadionu prva meddržavna nogometna tekma med Nemčijo in Irsko. Po nedeljskem porazu Ircev v Bazlu (proti Švici) so splošno pričakovali visoko zmago Nemcev. Vendar so Irce v prvem polčasu pokazali, da so enakovredni nasprotnik. Prvih 25 minut se je odigralo v veliki premoči Ircev, ki zabijejo tudi v 20 minuti prvi gol in vodijo z 1:0 do 30 minute, ko izenači Damminger iz kota.

V začetku drugega polčasa Irce silovito napadajo, toda iznenada prodre zopet Damminger, in postavi na 2:1. Sedaj Irce popustijo in tekma se odigrava bolj v sredini igrišča, le od časa do časa sledijo prodori obeh napadov. Lehner pride večkrat sam pred irski gol, toda zaman. Tudi nevarno nemško levo krilo Fath nima sreče. Že izgleda, da bo ostalo pri 2:1, ko povisa po bliskoviti akciji Lehner-Lenz, poslednji pet minut pred koncem na 3:1. Irce še enkrat silovito napadejo in nato konec. Nemcem je posebno imponirala železna irska obramba Foley, Dunne, Gaskins.

Gledalcev je bilo 45.000. Tekmo je sodil prav dobro Čehoslovaki Krst.

BALKANSKE IGRE

Ankara, 8. maja. Anatolska agencija poroča: Turška sportna zveza je izbrala bivšega rekorderja Ranutarha za predsednika pripravljalnega odbora za balkanske igre, ki bodo v Turčiji septembra meseca t. l.

Sokolstvo
Pred glavno skupščino Saveza SKJ

Te dni so se pričela v Beogradu sokolska posvetovanja kot uvod v glavno skupščino Saveza SKJ, ki bo v nedeljo 12. t. m. v Beogradu. V Beogradu so se že zbrali delegati vseh sokolskih žup, ki bodo dali na svojih posvetovanjih nove smernice za nadaljno delovanje našega Sokolstva. Z zadovoljstvom in veseljem moremo ugotoviti, da se je naše Sokolstvo v zadnjih dveh letih na znotraj konsolidiralo, ter so vsi tisti »navdušeni Sokoli iz leta 1930.« kot suhe veje odpadli od mogočnega sokolskega debla. Toda kljub temu gre Sokolstvo svojo zmagovito pot naprej. Zlasti opažamo, da se vedno v večji meri oklepa sokolske misli naš kmetski narod in že skoro ni večje vasi, kjer bi Sokol ne imel svoje čete. Impozantna lanskoletna pokrajinska zleta v Sarajevu in Zagrebu sta nam pokazala, kako globoko je zajela sokolska misel naše kmetsko ljudstvo. Krasen nastop 5.500 kmetskih Sokolov v Zagrebu nam je to dovolj jasno izpričal. Kakor prejšnja leta, tako je tudi lansko leto izvršilo naše Sokolstvo ogromno delo na polju telesne in duševne vzgoje jugoslovanskega naroda. V debeli brošuri, ki jo je izdal Savez SKJ za glavno skupščino ter jo razposlal vsem edincem v državi, se zreali ogromno delo, ki so ga opravili sokolski funkcionarji. Na poročila posameznih funkcionarjev se bomo ob priliki še povrnili.

Savezna statistika za leto 1934, ki jo je skrbno izdelal referent br. Verij Svajgar izkazuje 25 žup, 934 društev in 1.518 čet, skupno 2.452 edinic, z 178.260 člani, 30.650 članicami in 190.744 sokolske mladine, vseh pripadnikov torej 398.744.

Poleg delegatov naših sokolskih žup bodo prisostvovali glavni skupščini tudi zastopniki ostalih slovenskih sokolskih organizacij, posebno z velikim veseljem pa bomo pozdravili v svoji sredi zastopnike bolgarskih Junakov. Sokolski skupščini želimo pri njenem zasedanju obilo uspehov za razmah in procvit sokolske misli med našim narodom. Zdravo!

karavano v Bagdad po nevesto, so razbojniki med potjo oropali in pride kot berač v mesto. Tu potloži svojo nesrečo Kadiju (g. Primožič) in mu prizna, da se je medtem zaljubil v prekrasno dekle (g. Gjurgjenac), ki jo je ugledal skozi okno, ko je veter slučajno odgrnil zastor. Kadi spozna, da je princ zaljubljen v hčer njegovega največjega sovražnika Muvačaka (g. M. Rus). Kadi mu ne veruje, da je resničen princ in ga iz maščevanja — hoteč osramotiti Muvačakovo rodbino — predstavi vendarle kot prince in posreduje njegovo ženitev z Zemrudo. Med tem pa pošlje sla, ki razkrije, da doževni princ ni nič drugega, kot navaden berač. Zemruda se maščeje nad Kadijem na ta način, da

Težave z našim izvozom v Avstrijo

(Delovanje avstrijsko-jugoslovanske trgovske zbornice na Dunaju)

Znamenja kažejo, da se le utegnejo zboljšati pogoji za naš izvoz v Avstrijo, ki že tri leta stalno nazaduje. Na tem prav intenzivno deluje »Avstrijsko-jugoslovanska trgovska zbornica« na Dunaju, ki je bila definitivno ustanovljena šele pred dobrimi tremi leti. In ki ji predseduje dr. Edvard princ Liechtenstein.

Zbornica izdaja dvakrat na mesec glasilo »Mitteilungen« — »Izveščaji«, ki prinašajo skoraj izključno tako berilo, ki zastopa naše interese napram zunanjemu svetu.

Naša zbornica je pričela s poslovanjem ob času, ko so začele pešati medsebojne trgovske vezi. V časih najhujšega nazadovanja je naša trgovska zbornica n. pr. priredila dvoje predavanj, in sicer bivšega trgovskega ministra dr. Guida Jaconciga (pristaša Heimwehra), in bivšega kancelarja in večkratnega ministra Ernesta pl. Streeruwitza, sedanjega predsednika dunajske Handelskammer, ki sta prav simpatično pozdravljala čim večjo trgovsko zvezo med obema državama, kljub temu, da je zdaj trgovska bilanca za Avstrijo neugodna. — Tudi častni predsednik naše zbornice, bivši trgovski minister Edvard Heintl, je prav vnel podpornik naših stremeljenj.

Kljub vsemu temu je naš izvoz zadnja leta rapidno padel, tako da so imele avstrijske oblasti nekak viden razlog, ko so pričele uvoz našega blaga obteževati, omejevali in končno zmanjšali na prav nevarnem minimumu.

Omejevanje našega uvoza v Avstrijo je imelo pa vsekakor politično ozadje, t. j. rastoče prijateljstvo in končno politične zveze z Italijo in Madjarsko. Avstrija je počela sistematski omejevali uvozna dovoljenja, ki so polagoma narasla nič manj in nič več nego na 250 carinskih postavk. In proti takemu omejevanju naša država ni imela nikakega borbenega sredstva in je ostala do danes v defenzivi. Nič za dovoljene kontingente naši izvozniki niso mogli pošiljati blaga svojim običajnim odjemnikom. — kajti uvozna dovoljenja so dobivali Avstrijci, ki so trdili, da imajo z našo državo najboljšo trgovsko zvezo. Naši izvozniki trgovci so bili izročeni na milost in nemilost raznim avstrijskim trgovskim zvezam, združenim, društvom. — Žal, da danes na vse take udarce ne moremo odgovoriti z enakim udarcem, kajti biti moramo krolki in se zadovoljiti, ako sploh kaj kupijo od nas. — Mi ne moremo danes nič več pritiskati, ker Avstrija tudi drugje lahko dobi blago. Časi so se obrnili in nanje nismo bili pripravljeni.

Znak nekakih boljših časov vidimo v tem dejstvu:

Vodja našega »Zavoda za pospeševanje izvozne trgovine« v Beogradu g. dr. Tomičić je pričel v »Neue freie Presse« in v »Tagblatt« dva znamenita članka o medsebojni trgovini. Pokazal je posebno na aktivnost novega ministristva trgovine, finance in poljedelstva v zvezi z načrtnim ozdravljenjem organizacij za racionalni izvoz kljub raznim neprijetnim predpisom. Interesantno je to, da so Tomičičeve članke izčrpavali tudi drugi avstrijski listi, kar je jasen dokaz, da je začel veli drug prijaznejši veter, — posebno pa, da se gospodarski krogi otepajo vsiljenega jim prijateljstva z juga in od zahodne sosedice. Tomičičevi članki so zbudili posebno pažnjo ravno zaradi te egoistične struje, in to je najbolje znamenje. — Tisočkrat žal, da ne moremo poseči v naravni razvoj teh prilik z avtoritativnejšo besedo, da bi mogli sosedom »imponirati«.

Za primerno »imponiranje« bi mogli skrbeti razni činitelji, tudi državni, banovinski in raznih mest. Povem naj le en zgled, ki se čisto ponavlja: Bil je razpis za kakih 450.000 dinarjev industrijskega materiala. Razpis se je izvršil po vseh pravih neskončno modrega sv. Birokracija: točno ob uri so odprli ponudbe in tu je bila neka madjarska firma za okroglo 500 dinarjev cenejša. Neka avstrijska firma je napela vse moči, da bi tudi s ceno polotokla tekmovalce. Ali madjarska firma ima na strani — vlado, ki dovoljuje posebno za izvoz v Jugoslavijo poleg železniških refakcij tudi izdatne premije. Zato bi mogla biti omenjena madjarska firma še cenejša, da bi potokla vsako konkurenco. In proti taki umazani konkurenci je bil jugoslovanski sv. Birokracij tako neskončno pravičen, da je zaradi tistih 500 dinarčkov dal naročilo za skoro pol milijona — madjarski firmi.

Naš Birokracij naj bi bil lepo povprašal avstrijsko firmo: »Ali znižate ceno za — tisoč dinarjev?« pa bi bil dobil odgovor: »Prav radi, da le zaposlujemo tovarno in toliko brezposelnih delavcev!« Tako bi Birokracij še zaslужil 500 dinarjev, a na račun tega izvoza bi mogli mi v Avstrijo izvoziti najmanj za — milijon štajerskih jabolk, orehov, gob itd.

Podal sem ta zgled v dokaz, koliko se moramo še — učiti in učiti, ako hočemo resnično koristiti državi in svojemu narodu.

Morda se še oglasim, ako bo uredništvo imelo prostora tudi za take glasove iz naše najbližje bližine preko meje.

Svetnik zbornice.

Letna skupščina pletilcev

Ljubljana, 9. maja.

Včeraj dopoldne so se zbrali v dvorani Trgovskega doma pletilci iz dravske banovine k letni skupščini svojega strokovnega združenja. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik g. Henrik Franzl, ki se je uvodoma poklonil manom našega nesmrtnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in nato v obsežnem in vsestranskim stvarnem poročilu orisal položaj naših pletilcev.

Zadruga pletilcev je pričela svoje poslovanje v času gospodarske depresije, ko je bila pletilec lastna stanovska organizacija najbolj potrebna. Z vnemo in zanimanjem so se vrgli na delo, in trdnem prepričanju, da se bodo razmere izboljšale in da bo z zadrugo ustvarjen temelj »odnega in trajnega razvoja pletilske obrti. A razmere so postajale vedno slabše, stanje se ni izboljšalo. Pogled v minulo poslovno dobo nam kaže, da so pletilci preživeli eno najtežjih poslovnih dob. K zmanjšani kupni moči prebivalstva, občutnim bremenom javnih dajatev, neizmerno razvitemu šušmarstvu in nelojalni konkurenciji gotovih podjetij se je pridružila še narava, ki je pletilec naklonila pozno in izredno blago zimo in jim tako ugrabila še zadnjo možnost trajne zaposlitve vsaj v glavni sezonski dobi. Pa tudi register prijav in odjav kaže nazorno sliko nazadovanja. Proti 23 prijavam novih obrtov imamo 40 odjav tekom leta 1934., in kot neposreden povod propadanja pletilske obrti v prvem četrtletju 1935. že 13 odjav, prijave pa nobene. Pa tudi davčna obremenitev je šla daleč preko meje plačilne zmožnosti našega obrtnika. Nujno potrebna je revizija deviznega zakona, ki je danes — tak kot je — v stanu zrahljati temelje še tako trdnim podjetjem, in ki pomore le k razvoju šušmarstva. Mnogo onih, ki so bili primorani odložiti obrt, išče zaslужka v izvrševanju obrt-

niških del ilegalnim potom. Novelizacija obrtnega zakona, za katero se potegujejo vse organizacije, zanima prav posebno tudi pletilce, ki bodo ob novelizaciji uvrščeni med rokodelske obrti. Gospod predsednik se je dotaknil še marsikaterega aktualnega vprašanja, zlasti novih vladnih uredb, in iskreno pozdravil deklaracijo vlade g. Bogoljuba Jevtića, ki zahtuje pripravljenost sodelovanja z gospodarskimi krogi, ki hoče pomagati razdrapanemu gospodarstvu do novega razmaha.

Tajniško poročilo, ki ga je podal g. Janko Popovič obsega interno poslovanje združenja in podrobna dela, ki jih je uprava v preteklem letu izvršila v interesu vsega članstva. Posebej je poročal tajnik o vprašanju obveznega socialnega zavarovanja obrtništvu, od katerega zavis v ogromni meri blagostanje vsega obrtniškega stanu.

O denarnem gospodarstvu združenja je poročal blaginjak g. Martin Mahkota; nadzorstvo je ugotovilo, da je uprava reševala svoje posle z vso vestnostjo in da je storila več kot svojo dolžnost. Nato je bila sprejeta še naslednja resolucija, ki bo predložena na vseh odgovornih mestih: »Davčni predpisi in uredbe so postale v toliki meri nejasne, da povzročajo njih tolmačenje in izvajanje obrtništvu in vsem gospodarskim krogom velike težkoče. Prav posebno velja to za zakon o davku na poslovni promet, ki je bil ponovno noveliran, in so bile vrhu tega izdane davčnim upravam razne izvršljive naredbi, ki niso bile objavljene.

Zahtevamo zato, da se pristopi k temeljiti reviziji obstoječih davčnih zakonov in zlasti zakona o prometnem davku v vidu poenostavljenja in olajšanja.«

Po sprejetju resolucije so člani še živahno debatirali o važnih stanovskih zadevah

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA.

Začetek ob 20.

9. maja, četrtek: zaprto.
10. maja, petek: zaprto.
11. maja, sobota: Bunbury. Red C.
12. maja, nedelja: Malomeščani. Izven. Globoko znižane cene od 14 Din navzdol.

OPERA.

Začetek ob 20.

9. maja, četrtek: Zemruda. Premiera. Red Četrtek.
10. maja, petek: zaprto.
11. maja, sobota: Hovanščina. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol.
12. maja, nedelja: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol.

E. Gregorina pasionska igra »V času obiskanja« preložena. Vsled tehničnih zaprek se bo vršila premiera v torek 14. t. m. in ne kot je bilo javljeno v soboto 11. t. m. Mesio pasionske drame se igra v soboto Wildeova komedija »Bunbury« za red C, v običajni zasedbi.

Prihodnja dramska premiera bo Vombegarjeva veseloigra »Zlato tele« v režiji g. M. Skrbinska. V glavnih vlogah nastopijo dame: M. Danilova, Gabrijelčičeva, P. Juvanova, Medvedova, Rakarjeva ter gg. Cesar, Gregorin, Plut, Kralj, Jerman, Lipah, Drenovec, Bratina, Daneš.

Opera

Občinstvo opozarjamo na nocojsnjo krstno predstavlo opere »Zemruda«, ki jo je komponiral poljski komponist Raoul Koczalski. Delo je izredno pestro, melodijozno in zanimivo. Predstava je vesesoki vzorno našudirana, scenerija je nova prav tako kot kostumi in izredno efektivna. V glavnih partijah: ga. Gjungjenac, g. Gostič, g. Primožič. Nadalje sodelujejo: ge. Kogejeva, Poličeva, Rakarjeva ter gg. M. Rus, Petrovič, Franc in Marček, ki je prevzel v naglični vlogi barvarja mesto obolelega g. Banovca. Sodeluje celokupni balet v koreografiji g. Golovina. Dirigira: dr. Švara, režiser: prof. Šest. Premiera se vrši za red Četrtek.

Radio

Petek, 10. maja.

Ljubljana: 11.00 Šolska ura: Proslava materinskega dne (I. dekliska osnovna šola) — 12.00 Gorenjska, ti kras slovenski (plošče) — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, vreme, obvestila — 13.20 Radijski orkester — 13.00 Odmevi iz davnih dni (plošče) — 13.20 Sprehodi po stari Ljubljani (dr. Andrejka) — 13.40 Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00 Nemščina (dr. Kolarič) — 19.30 Nac. ura: Sežiganje relikvij sv. Save. Predava g. Miloš Crnjanski. Prenos iz Beograda. —

Občinska cesta iz Guštania do podnožja Urške gore

O tej cesti, ki vodi iz trga Guštanj mimo Kotelj in Rinskega vrelca do podnožja Urške gore, smo dobili od mariborskega odvetnika g. dr. Ravnika Rudolfa občuten članek, kjer se zavzema za njeno preureditev in uvrstitev med banovinske ceste. Cesta naj bi bila po tem dopisu taka, da je voznja po njej z živino, kakor tudi z drugimi prevoznimi sredstvi združena s smrtno nevarnostjo. Dolga je cesta 4 in pol km, vendar je pa taka, da so se zaradi skrajno razdrapanega stanja dogodili primeri, ko so bili bolniki pri prevažanju izpostavljeni največjim pretreslajem, ki bi bila njih neizogibna posledica smrt. Če bi gorelo v Kotljah ali v Podgorji, ne bi mogli domači gasilci z uspehom priskočiti na pomoč. Tudi za Rinski vrelce in vso pokrajino z Urško, ki je že odprla splošnemu in tudi tujskemu prometu, je ta zanemarljiva občinska cesta obzavljavanja vredna. Gotovo je tudi resnica, da bi

se s popravo te ceste dvignila vrednost vseh naravnih zakladov v teh krajih, zlasti pa vseh pridelkov lesa in drugih dobrin, ki je baš ta kotlina z njimi oblagodarjena v izredni meri. Tudi minister g. dr. Drago Marušič je še kot ban spoznal upravičenost zavzemanja gospoda dr. Rudolfa Ravnika za to cesto ter poslal posebno komisijo na ogled. Vsi preureditveni stroški bi znašali 430.000 Din, ki jih pa občini Guštanj in Kotlje nikakor ne zmoreta. Zato pa interesantom v tolažbo lahko sporočimo me precej zastarelo novico, da je bila že 19. decembra lanskega leta ta cesta uvrščena med subvencionirane ceste, ki jih vzdržujejo cestni odbori z občinami. Cestni odbor da ves material, občine pa ta material samo razvozajo in posujejo ceste z njim. Tudi preureditve grede na »ročke« cestnega odbora in prav te dni je občina dobila iz banovinskega bednostnega sklada 9.000 Din za to cesto.

Važno za sadjarie in vinarje

Na podlagi poročil, ki prihajajo na Kmetijsko družbo, so nekateri sadni in vinski okoliši v naši banovini utrpeli precejšnjo škodo zaradi pozebe. Na Dolenjskem so vinogradi zlasti v nižjih legah popolnoma pozebli. Ubogi vinarje gradniki si ne vedo pomagati in obupavajo, ker nimajo sredstev niti za vsakdanje potrebe. Slana je uničila njih edini pridelek. Pozeblo je tudi drugo zgodnj cvetoče sadje, kakor češnje, orehi, zgodnja jabolka in bruske, breskve in marelice, pozne sorte so pa manj trpele zlasti v zavarovalnih legah.

Enaka škoda je tudi v Beli Krajini, Halozah in Slov. goricah. Opozarjamo vse prizadete kmetovalce, da ukrenje vse potrebne korake za odpis davka pri davčnih upravah. Najkasneje 8 dni po ugotovitvi pozebe morajo posestniki prijaviti poškodbe, sicer ne bodo deležni ugodnosti, ki jih nudijo uprave v takih primerih. Najbolje je, da oškodovaneči podzamejo skupne korake za odpis davka s posredovanjem občine ali kmetijskih organizacij.

Zadeva je torej nujna in je le v interesu prizadetih, da se pobrigajo za pomoč in ne zamude roka.

Naročajte »Glas naroda«

KLISARJE
IZDELUJE SEHVOSTI SOLIDNO
KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA UL. 13

Za mal' d'narja dost' muzke
PLOSCE — GRAMOFONE izposajamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo
ELEKTROTON
d. z. o. z.
PASAZA NEBOTIČNIKA

Gospodarske vesti

— Obrtniško razstavo bi lahko imenovali del velesajma, če bi združili vse obrtnike — razstavilce, ki so sicer nameščeni radi boljlega pregleda po strokah in blagovnih skupinah v raznih paviljonih. Poleg pregleda naše industrijske produkcije nudi baš ljubljanski velesajem čim popolnejšo sliko obrtniške delavnosti v naši banovini, seveda onih obrtniških panog, ki izdelujejo blago, zmožno za kupčevanje na velesajmu ali razstavi. Letošnji velesajem od 1. do 11. junija bo posebno bogato založen z obrtniški izdelki. — Saj bo zastopanih samo polihstvenih mizarjev 32, nadalje tapelniki, žimarnji in štelarji, pečarji, kovinarji, kolarji, plečarji, krznarji, čevljarji, mesarji in prekajevalci itd. Zlasti številno je zastopana naša obrt oblačilne stroke na modnih revijah, ki bodo vsak dan na velesajmu v paviljonu »K« (prijavljenih je preko 70 obrtnic in obrtnikov). Prezreti tudi ne gre hvalovrednega podpranja naše male obrti, ki se bori z vsakojakimi težavami, po Uradu za pospeševanje obrti banke uprave. V skupnem oddelku razstavi prilično 40 obrtnikov. Če seštejemo vse te številke, ni ljubljanski velesajem samo industrijski, marveč tudi velepomembna obrtniška razstava.

— Konferenca obrtnih zbornic. Konferenca zastopnikov obrtnih zbornic in obrtnih odborov gospodarskih zbornic bo v Splitu 1. in 2. junija. Na dnevnem redu bodo tale vprašanja: 1. Novelizacija zakona o neposrednih davkih. 2. revizija socialne zakonodaje. 3. obrtna statistika. 4. sistematično pospeševanje obrtništvu. Konferenca se vrši na pobudo obrtne zbornice v Splitu.

OTROŠKE VOZICE

in vse druge otroške stvari dobite najceneje pri
S. REBOLJ & DRUG,
Ljubljana, Gosposvetska cesta 18 (Kolizej)

Prevelika vztrajnost ga je pokopala

Na bojišču ob Soči se je Benito Adrario boril kot italijanski častnik. Bli je težko ranjen. Izgubil je levo roko, a tudi desna je ostala dolgo nerabna. Kot invalid se je dolgo zdravil po raznih zdraviliščih in je že skoraj obupal. Desne roke nikakor ni bilo mogoče ozdraviti. Končno se je tudi to posrečilo, za nameček pa se je Adrario nasmejala usoda še v obliki bogate dediščine. Mož je odslej živel v razkošju po raznih letoviščih in kopališčih. Bil je prijeten družabnik in je imel širok krog znancev in prijateljev.

Nedavna so presenelile bančne kroge drzne sleparije s čeki. Najprej je nekdo prezentiral ček s spretno ponarejenim podpisom Trgovski banki v Florenci. Banka mu je brez obotavljanja izplačala 80.000 — lir. Tri dni kasneje je neka banka v Rimu podobno nasledila in izplačala 50.000 — lir, kmalu za tem pa je neka banka v Milanu ugotovila, da je neznanec tudi njo na sličen način olajšal za 60.000 — lir.

Policija je bila takoj vnelo na delu, vendar ni bilo za prevejanim možakom nikjer nobene sledi. Končno je policija pozvala lastnike računov, na katerih imena je slepar dvignil zneske, naj predložijo spiske svojih znancev in prijateljev. Vse okolnosti so namreč potrjevale domnevo, da moga tčati za goljufijami nekdo, ki podrobno pozna razmere lastnikov dotičnih računov. Če-

kovne tiskovine so bile namreč pristne in pravi lastnikom vsekakor ukradene, to pa vselej v trenutku, ki je bil za izvedbo goljufije najbolj ugoden.

Domislek je rodil nekaj sadu: v vseh treh spislih se je ponavljalo ime Benita Adraria. Detektivni so postali pozorni. Saj je vendar nekoliko sumljivo, če ima isti človek tako daleč vsak-sebi bogate prijatelje. Adraria so prijeli, toda uradniki vseh treh opeharjenih denarnih zavodov so izjavili, da niso izplačali temu človeku nobenega denarja. Človeka brez roke bi si bili vendar zapomnili! Tudi poizkus s pisavo je dokazal, da Adrario ni istoveten z neznanim sleparjem.

Bilo je obupno, a policija vendar ni obupala. Brskala je po življenju Benita Adraria, vendar ni mogla izbrskati nič neugodnega. Detektiv je kakor senca lažil za bogatim invalidom. Tudi v kopališče je hodil za njim in se kopal in sončil poleg Adraria. Nenadoma se nečesa domisli. Kopica brzojavov na vse strani, kopica odgovorov iz zdravilišč, kjer se je kdaj zdravil Benito Adrario. Vsi odgovori potrjujejo, da je kazal bolnik žilavo vztrajnost. Ker ni bilo upanja, da postane njegova desnica še kdaj rabna, je začel invalid Adrario uriti noge. Navadil se je marsičesa. Tudi piše z nogo.

Nekateri zdravniki so si bili v znanstvene namene tedaj shranili primerke Adrariove pisave. Poslali so zdaj vse to na ogled. Primerjava te pisave s ponarejenimi podpisi na čekih je dokazala, da je — Benito Adrario iskani slepar.

Pa da niso uradniki opazili njegove invalidnosti? Kako neki, ko je Benito samo podpisoval, po denar pa je pošiljal brata, ki je zdrav in čvrst.

Krastača v zdravilstvu

Ameriški učenjaki so v najnovejšem času dognali, da je res, kar so trdili že stari kitajski zdravniki, da ima koža krastače (krote), zlasti pa zleze v njeni glavi, v sebi razne zdravilne snovi. Teh zdravilnih snovi so se kitajski zdravniki prav pridno posluževali. Iz kože krastače so pripravljali neko zdravilo, ki so mu rekli »sen-sot«; to zdravilo dviga pritisk krvi. Drugo sredstvo so imenovali »chanso«; to ustavlja kri, če teče iz nosa; tako učinkuje tudi moderno sredstvo »adrenalin«, ki ga pridobivajo iz neke žleze krastače. Adrenalin so začeli pridobivati iz krastač že pred 20 leti.

Gospa kapitan

Te dni je obhajala svoj 66. rojstni dan gospa Mary Green. Ta gospa je edina ženska v Ameriki, ki je kapitan; kapitanski izpit je napravila l. 1917. Tudi njen mož je kapitan. Nedavno sta kupila še en parnik in tako poveljujeta sedaj vsak na svoji ladji.

Kljub škodi, ki so jo utrpeli banke, pa je Adrario napravil znanosti znatno uslugo. Dokazal je namreč, da se pisava istega človeka bistveno razlikuje, ako piše enkrat z roko, drugič z nogo, pa naj bo noga še tako izvežbana. Kljub tej uslugi pa bi se Adrario bržkone ne bil tako marljivo vežbal in uril, ako bi bil stulil, da ga nekoč pokoplje vprav njegova prevelika vztrajnost.

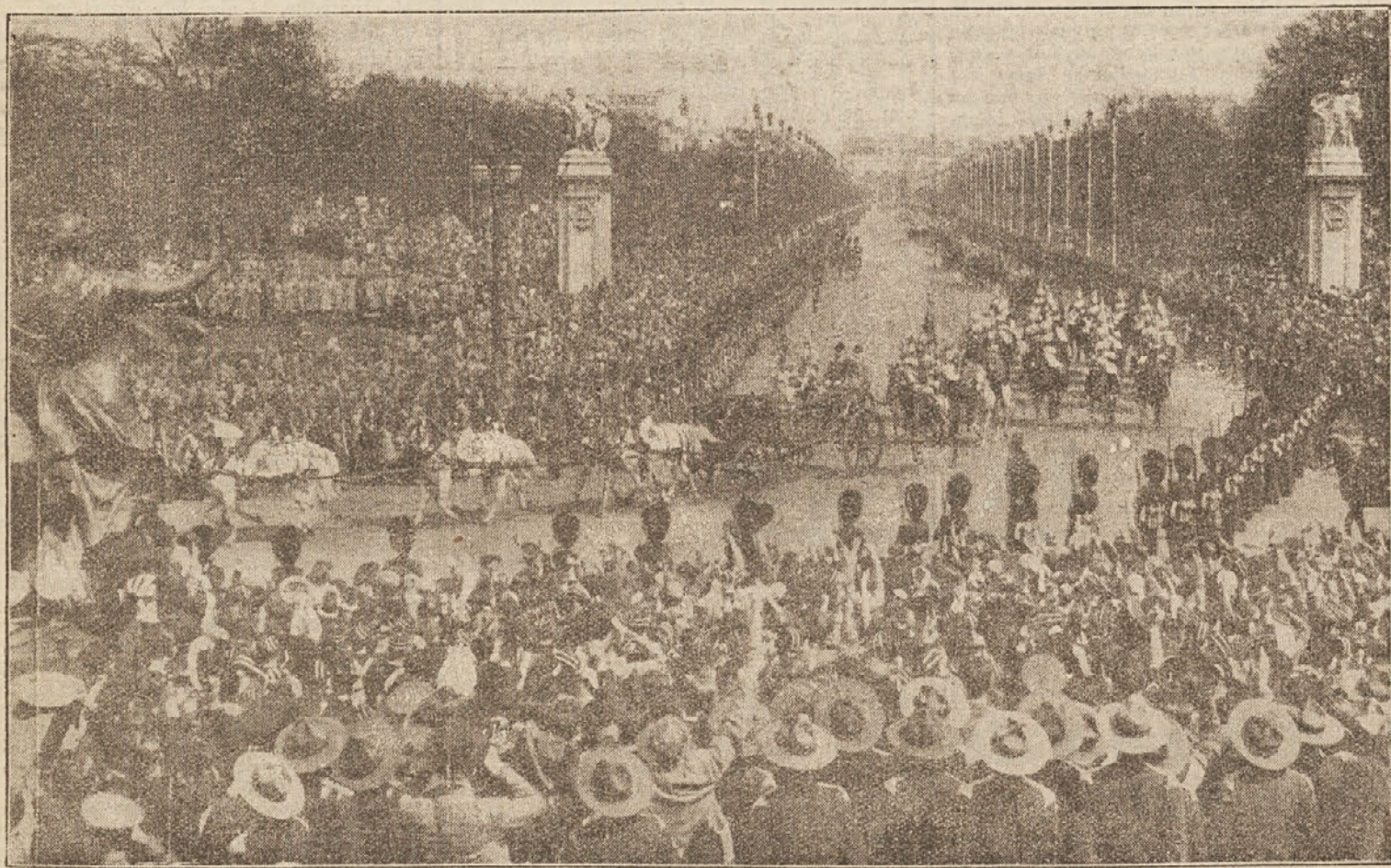
29.000 stoletnikov v Rusiji

Po poročilih moskovskih listov živi v Rusiji 3 in pol milijona ljudi v starosti od 80 do 100 let. Stoletnikov (nic) je v Rusiji 29 tisoč 562. Največ teh starih korenin živi na Kavkazu, kjer jih je 8.974.

Ruski zavod za fiziologijo sedaj preiskuje pogoje, da doseže človek tako visoko starost. Dvomljivo pa je, če bodo prišli na prave in edine pogoje. Objavili pa bodo izpovedi starcev o tem, kako so živeli doslej.

Dober želodec

Dober želodec mora imeti ameriški atlet Gough. Ta mož je namreč te dni popil v Los Angelesu 1080 čaš piva zaporedoma. Pil je to množino piva 30 dni, ne da bi bil kaj jezel. Piti je začel 31. marca za slavo, češ da bo dokazal, da je mogoče živeti tudi ob samem pivu in vendar ostati pri močeh. Ko je začel piti, je tehtal 260 angleških funtov, ko je pa nehaj piti, je tehtal 211 funtov. Da dokaže, da njegova moč ni nič manjša kakor je bila prej, se je dal povoziti od 8 ton težkega pivovarniškega voza. Ko pa je hotel 3 centimetre debelo železno palico zvit v obliko podkve, mu je moč pošla.

Angleški kraljevski par v sprevodu po londonskih ulicah
Sprevod jubilejnih svečanosti v Londonu je flankiralo nad 1 milijon ljudi.

Operacija francoskega predsednika vlade
Predsednik francoske vlade Flandin, ki je bil žrtev avtomobilske nezgode in si zlomil roko, je bil v ponedeljek operiran. Operacija je potekla odlično. Naša slika nam kaže predsednika Flandina po prihodu v Pariz.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Dosedanja vsebina: Češkoslovaški Nemci so po vojni močno zbegani. Posebno je vznemirjen bivši major Letz, ki bi se rad s posredovanjem pravnika Bernarda Astenburga, nekdanjega kadeta, vrnil v armado mlade republike. Oba imata izza vojne obremenjeno vest. Za Letza se zarde Bernardu tla trenutno prevroča in mu svetuje, ker se močno boji tudi sam zase, naj se major umakne na Dunaj. Letza tu ponižanje in pomanjkanje spravita malone v grob in je ves bolan, ko odpotuje zopet na Češko.

Odkar se je ta stvar spet prebudila in se je moral tako intenzivno z njo baviti, je zorel v njem nazor, da si mora predvsem razjasniti še nekatere negotove točke, nekatere zagonetke, ki so se pojavljale v jasni osnovi. Ko se je hotel tisti večer Sabini izpovedati, mu je to zabranila samo misel, da so neki dogodki, morda popolnoma odločujoči, ki jih ne pozna tako dobro, kakor bi jih moral. Če bi mu ne bil Wolff dal ugodne prilike, bi bil moral itak potovati sem pod to ali ono pretevzo. Zdaj pa prihaja semkaj, kakor da nekaj vodi njegove korake.

Toda Košice niso bile zadnja postaja njegovega potovanja. Ne mené se za svoje uradno poslanstvo, se je peljal dalje do Užhoroda. Tu je prenočil in sedel na vlak, ki odhaja ob sedmih zjutraj na poljsko mejo. Železniška zveza se je tedaj končevala pod obmejno sotesko na postaji Užok. Že dolgo prej, kot je zapustil vlak, je mislil samo na svojo zadevo. Iz vlaka je dobro videl ravne ceste v gozdnatih dolinah. Zdelo se mu je, da spoznava na njih sledove, ki so jih takrat

20

pustile njegove noge. Tod so korakali, pet dni in pet noči, cela armada, zbrana okrog Marmaroške Sihote, da bi z naglim napadom izrinili Ruse iz Karpatov ter prerezali glavno, uničeno črto njihovih armad, ki so se valile od pruske meje in od Krakova. Böhm-Ermolli je imel tukaj malone stodvajset tisoč mož, ki jih ni mogel vseh odpraviti v višine po edini železnici, ki je vozila tja. Največji del armade so morali iti peš.

Ah, moj Bog, ko bi mogel pričarati vse to nazaj, si je mislil.

Kmalu ga je utrudilo gledanje na to lepo in divjo scenerijo doline, po kateri je tekla reka med pobočji, ki so prehajala v gore. Zamižal je. Bilo mu je, kakor če se po prijetnem uglašanju gosli v orkestru stemni v gledališču in se pojavijo na odru prvi igralci.

Tu so bili, tista žena s kratkimi rokami, ki jih je vila, tisti sivi visoki mož, ponosen na pogled. In tisti deček, ki je šepal na eno nogo. Skratka vsi bistveni igralci v njegovi zadevi.

6.

Ta stvar je imela svoj razvoj, ki je predstavljal čudovit zaplet raznih stališč.

Kdor jo je presojal tako, kakor jo je gledal Bernard, ko jo je izvršil, se mu je zdela tako rekoč v redu. Naj ima ta beseda tak ali tak nacik, naj se zdi cinična in ne vem kakšna, bilo je vendarle tako. Taka je bila vsa njegova vzgoja, vse njegovo čutenje v tistem času, vse bistroumno in železno vežbanje od zgodovinskih reminiscenc do najnovejše narodne filozofije. Tako vežbanje najprej v rodbini, v tisti rodbini, ki je rasla v ozračju, podobnem onemu, v katerem so živeli ameriški pionirji; potem v šoli, kjer so mu take stvari vtepali v glavo naduti učitelji. Končno v šoli za vojne častnike (in ne pozabimo tudi na ulico, na slovansko ulico Prage!) Vsaka črka v

knjigah in časnikih, vsaka beseda, ki jo je slišal okrog sebe, vsaka misel v njegovi okolici — vse to ga je vzgajalo in sililo k temu, da izvrši to, kakor da je samo po sebi razumljivo, in da je lahko celo ponosen kakor človek, ki je izpričal iniciativo in storil nekaj koristnega. Ko je to delal, je bil npravo za svojo osebo tako siguren, da so preplašene oči tistih ljudi, otrple od živalskega strahu, in nečloveško rjovenje tiste dekle, ki jo je moral držati vojak z vso silo vstran, učinkovale nanj samo tako, da so v njem vzbujale nenavadno jezo. Jezo, ki je ni čutil, ko se je bojeval z vojniki sovražne armade. Tisti preplašeni živalski pogledi in trepetajoče ustnice, tisto rjovenje dekleta — vse to mu je bilo kakor predsmtno sikanje kač, pognanih v kot, kjer morajo brez milosti poginiti.

Kako samo po sebi razumljivo je bilo njegovo povelje, da naj se to zgodi! Pogled na telesa, ki se grudijo na tla, da poginejo v smrtnih krčih, ni nič prijetnega. Strelski jarki ga niso tako utrdili, da bi mogel to mirno gledati. Toda ta množstveni padec je sprejel z zadovoljstvom. — Sedaj sta jo dobili po glavi in imate, kar ste zaslužili! — si je mislil. Bil je tako miren pri tem, kar je storil, da se ni menil za vedenje svojih vojakov ne za njihovo malobesednost, ko so se vračali! Če bi to bilo v drugih okoliščinah, bi se bil za to menil. Korakal je malomarno zraven njih. Tako se je zgodilo, da ni videl, kar je kričalo iz njihovih oči in iz njihovega molčanja.

Tudi pozneje se na tej sigurnosti ni nič izpremenilo. Resnica je bila, da je svoje dejanje izvršil v paroksizmu. In glej, ko se je iztreznil, se v njegovi notranjosti ni zgodilo nič, kar bi bilo vredno besede.

Naročajte „Glas naroda“!